

Copenhagen Business School 2013
Cand.merc.aud.-studiet

Kandidatafhandling

---

*Ulovligt aktionærlån i en
skatteretlig og selskabsretlig
kontekst*

*Illegal shareholder loan in a tax
law and corporate law context*

Antal anslag/antal sider: 159.411 anslag / 70 sider

Afleveringsdato: 18. marts 2013

Udarbejdet af:

_____
Trine Villadsen Malchow-Møller

Censor: _____

Vejleder: Jane Bolander

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	3
INDLEDNING	4
PROBLEMFORMULERING	5
METODE & STRUKTUR.....	6
AFGRÆNSNING	7
MÅLGRUPPE.....	8
SELSKABSRETLIG ANALYSE	9
SELSKABSLOVEN ANNO 2009/2010.....	9
BESLUTNINGSPROCESSEN.....	13
INCITAMENT & PRES.....	14
MULIGHED	17
RETFÆRDIGGØRELSE.....	18
MASKERET UDBYTTET.....	19
RETSPRAKSIS FOR ULOVLIGE KAPITALEJERLÅN	20
Tfs 1991, 2880E – HÆVNINGER FORETAGET FRA SELSKAB UNDER LIKVIDATION	20
SKM2009.523.BR – DIREKTØRS HÆVNINGER OVER MELLEMRREGNING ANSET SOM LØN	21
SKM2008.913.BR – HOVEDANPARTSHAVERS HÆVNING VIA MELLEMRREGNING	22
SKM2008.840.BR – KOMMANDITISTS HÆVNING FRA MODERSELSKAB.....	22
SKM2008.412.LSR – MELLEMRREGNING MED HOVEDAKTIONÆR	23
Tfs 1997, 641 LSR – ENEANPARTSHAVERS HÆVNING PÅ MELLEMRREGNING	23
Tfs 1990, 276 LSR – MANGLENDE FORRENTNING AF OVERSKUDSANDEL MELLEML K/S OG APs	24
Tfs 1997, 866 SKATLR – OVERDRAGELSE AF EJENDOM TIL HOVEDANPARTSHAVER.....	24
SKM2008.14.ØLR – UDENLANDSK OVERFØRSEL ANSET SOM MASKERET UDLODNING	25
DIGITAL INDBERETNING AF ÅRSRAPPORTER.....	26
DELKONKLUSION.....	28
SKATTERETLIG ANALYSE.....	29
LIGNINGSLOVENS § 16 E.....	29
BESKATNING AF LØN OG UDBYTTET	30
HVEM GÆLDER LOVEN?.....	32
LIGNINGSLOVEN § 16 E'S PROBLEMSTILLINGER	34
SELSKABS- OG SKATTERETLIG HÅNDTERING AF KAPITALEJERLÅN EFTER 14. AUGUST 2012	35
REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING.....	36
RISIKO FOR DOBBELTBESKATNING	38
OMGØRELSE AF PRIVATRETTLIGE DISPOSITIONER.....	40
SKATTEFORBEHOLD I FORBINDELSE MED OVERDRAGELSE AF AKTIVER FRA SELSKAB TIL KAPITALEJER.....	43

URETFÆRDIG FORSKELSBEHANDLING?	44
LIGNINGSLOVENS § 16 E'S SAMMENHÆNG TIL SELSKABSLOVEN § 33	46
LÅN OPSTÅET FØR OG EFTER 14. AUGUST 2012	47
KONTROL AF KORREKT INDBERETNING.....	48
LÅN MELLEM DANMARK OG UDLANDET	52
REVISIONSMÆSSIGE OVERVEJELSER I FORBINDELSE MED ULOVLIGE KAPITALEJERLÅN...	55
KRAV TIL REVISOR VED REVISION AF KAPITALEJERLÅN, NÅR DISSE SKAL BESKATTES	55
KRAV TIL REVISOR VED REVIEW AF KAPITALEJERLÅN.....	56
KRAV TIL REVISOR, NÅR DER FORETAGES UDVIDET GENNEMGANG	57
KRAV TIL REVISOR VED ASSISTANCE MED OPSTILLING AF REGNSKABET	58
<u>PERSPEKTIVERING .....</u>	<u>59</u>
<u>KONKLUSION.....</u>	<u>61</u>
<u>KILDEFORTEGNELSE .....</u>	<u>64</u>
HJEMMESIDER/ONLINE VIDENSBASER:	64
LOVE OG BEKENDTGØRELSER MV.:	65
ARTIKLER:	65
DOMME:.....	66

Abstract

A growing problem for corporate law has in recent years been the increase of shareholder loans. Because of the loans there is an increase in the risk of losing capital and a risk for the company's creditors to lose money. Therefore shareholder loans have been illegal for many years due to the Danish corporate law. Another problem due to the shareholder loans is the fact that some shareholders use the loans for private consumption without ability or intention of ever repaying the money to the company which is equivalent to getting tax free salary and dividend.

The legislators choose in the summer 2012 to address the problem and introduced taxation of loans granted from a company to a main shareholder as if it was either salary income or dividends. The new rules resulted in two different sets of rules for the same area which resulted in complications among others because the loans sometimes occur due to mistakes or different valuation of an asset that the shareholder e.g. buys from the company.

The corporate rules define that shareholder loans have to be repaid to the company with accrued interest. The tax law defines that the loans have to be classified either as salary or dividend. The payment has to be withheld tax of source and reported to the tax authorities. A loan payment to a shareholder only affects the balance sheet, assets and liabilities whereas a salary or dividend payment affects the equity negatively. The two ways of dealing with the transactions contribute to different challenges, pros and cons regarding the shareholder loans and the rules at the area.

Case law shows that shareholder loans where the shareholders have been insolvent at the time of the transaction for many years have been treated like the new tax rule defines. Hence the procedure is not new but it does not simplify the complications and does not make dealing with shareholder loans any easier.

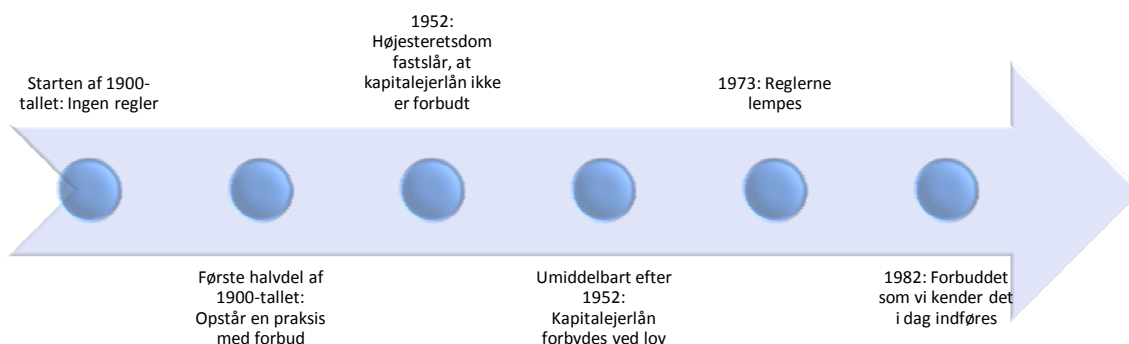
Therefore the purpose with this thesis is to clarify the issues regarding the two sets of rules in the same area. It tries to define which problems and solutions that are possible when shareholder loans arise. Furthermore the thesis clarifies how to deal with shareholder loans and the consequences of not dealing with them both from an corporate, accounting, tax and auditing perspective.

Indledning

Et stadig tilbagevendende emne inden for den danske selskabsret er problematikken omkring kapitalejerlån eller rettere de ulovlige kapitalejerlån. Historisk har holdningen til kapitalejerlån skiftet, idet der over de seneste hundrede år har været forskellige regler og praksis på området. Til at begynde med var der ingen lovgivning, som regulerede, om en kapitalejer måtte have en gæld til det selskab, hvor han var kapitalejer, men med tiden opstod en praksis, hvor kapitalejerlån blev forbudt. Denne praksis blev dog underkendt, da Højesteret afsagde en dom i 1952 til fordel for en kapitalejer. Dommen medførte, at der umiddelbart derefter blev foretaget en ændring til den daværende Aktieselskabslov, hvor det blev indført, at aktionærslån som hovedregel var forbudt. I 1973 blev loven ændret og forbuddet lempet, men i 1982 kom de regler, vi kender i dag, og som ved sammenlægningen af Aktieselskabsloven og Anpartsselskabsloven i 2008/2009 blev samlet i Selskabslovens § 210.¹

Figur 1: Tidslinje for reguleringen af kapitalejerlån i selskabsretten

Der er dog noget, der kunne tyde på, at problemet ikke er løst ved Selskabslovens § 210 og de dertilhørende paragraffer. FSR har lavet en undersøgelse blandt deres medlemmer, hvor revisorerne har bidraget med oplysninger omkring, hvor udbredt kapitalejerlåne er, og hvordan udviklingen har været. Undersøgelsen peger på, at problemet er stigende på trods af, at det er ulovligt, og der skal ske forrentning af mellemværendet i

---

¹Søren Friis Hansen & Jens Valdemar Krenchel, Dansk Selskabsret 2 – Kapitalselskaber (3. udgave 2011), side 299.

henhold til Rentelovens § 5 stk. 1¹. Dette kunne tyde på, at den nuværende lovgivning ikke er tilstrækkelig til at forhindre lånene eller kontrollen er for lille eller for ringe. Det er på denne baggrund, at regeringen i sommeren 2012 fremsatte et lovforslag, der lægger op til beskatning af de ulovlige lån, så det sidestilles med løn eller udbytte.

Behandlingen af lovforslaget foregik hen over sommeren, hvor diverse virksomheder og organisationer med interesse og ekspertise på området kom med spørgsmål og fremhævede problemstillinger vedrørende lovforslaget, som skatteministeren herefter besvarede. Lovforslaget blev endeligt vedtaget i efteråret 2012 efter mindre justeringer og er således trådt i kraft, gældende fra august 2012.

Problemstillingen omkring ulovlige kapitalejerlån er derfor ikke ny, men det er indtil videre ikke lykkedes at formulere nogle regler og foretage den nødvendige håndhævelse og kontrol, således at kapitalejerlån forhindres.

Problemformulering

Denne afhandling vil forsøge at belyse problemstillingerne på området for kapitalejerlån, og derved kan den overordnede problemformulering udtrykkes som følger:

En analyse af de selskabs- og skatteretlige regler for ulovlige kapitalejerlån.

For at kunne besvare problemformuleringen vil følgende spørgsmål blive besvaret;

- Hvilke problemstillinger rejser de selskabsretlige regler for ulovlige kapitalejerlån, og hvordan håndteres de?
- Hvad er gældende selskabsret?
- Hvilke konsekvenser har de nye skatteretlige regler?
- Bliver formålet med de skatteretlige regler opfyldt med Ligningslovens § 16 E?
- Hvilke problemstillinger rejser de skatteretlige regler i forhold til selskabsretten, og hvad er konsekvenserne?

Der vil gennem afhandlingen blive redegjort for og analyseret på de gældende selskabsretlige regler samt de nye skatteretlige regler for kapitalejerlån. Der vil blive taget fat i de problemstillinger, som emnet rejser, samt foretaget en analyse af de problemstillinger, der opstår, når der både er tale om selskabsretlige og skatteretlige love.

---

¹<http://www.fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Pressemeddelelser/Pressemeddelelser%202012/~~/media/Files/Presse%20og%20nyheder/Nyheder/2012/survey-anmaerkninger/Revisoranmaerkninger.ashx>

Problemformuleringen søges besvaret gennem en retsdogmatisk fortolkning af de selskabsretlige regler for ulovlige kapitalejerlån. Dette betyder i praksis ved fortolkning af retskilderne (regulering, retspraksis, retssædvaner, forholdets natur)¹.

Inden for den retsdogmatiske fortolkning anbefales det, at man foretager sin analyse i en given rækkefølge startende med regulering, retspraksis, retssædvaner og til sidst forholdets natur. Ingen af retskilderne vægtes højere end andre, så for at have en fyldestgørende analyse, bør samtlige retskilder inddrages. Nedenfor er opstillet en kort beskrivelse af de forskellige retskilder.

Regulering: Dette er lovgivningen med dertilhørende forarbejder. Reguleringen er hierarkisk opdelt, idet Grundloven står over alle andre love. Hierarkiet er som følger; Grundloven, almindelige love, bekendtgørelser, andre forskrifter og private aftaler. Som hovedregel må en regulering nede i hierarkiet ikke stride imod en regulering, der er højere rangerende.²

Retspraksis: Dette er de domme, der har været i lignende sager, som danner præcedens på området. Jo højere op i domstolene en dom er afsagt, jo større præjudikat har dommen. En højesteretsdom rangerer derfor højere som retspraksis end en byretsdom.³

Retssædvaner: Man kan tale om, at en retssædvane bliver til uden for lovgivers og domstolenes magt. Det er en form for trend inden for området, som er opstået blandt borgeres/virksomheders måde at agere. Definitionen lyder: ” En handlemåde, der er blevet fulgt almindeligt, stadigt og længe ud fra en følelse af retlig forpligtelse”.⁴

Forholdets natur: Dette er den sværest definerbare af de 4 retskilder, idet der her er tale om en art friere fortolkning, som kan siges at relatere sig til værdistandpunkter⁵. Af denne årsag er det sjældent, at domstolene udelukkende støtter sig til forholdets. De baserer sig helst på andre retskilder⁶.

Den retsdogmatiske fortolkning er en subjektiv fortolkningsform. Jeg anvender denne form, da det i høj grad er den subjektive betragtning, man anvender i dansk ret⁷. Den

---

¹ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 165

² Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 71-72

³ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 71-72

⁴ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 184

⁵ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 189

⁶ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 191

⁷ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 83

subjektive fortolkningsform bevirker, at man inddrager forarbejderne (det materiale, der udarbejdes op til og under, at et lovforslag behandles). Med andre ord kan man tale om, at man inddrager lovgivers hensigt i fortolkningen, modsat den objektive fortolkningsform, hvor man ikke inddrager forarbejderne, og udelukkende fortolker ud fra lovteksten¹.

Besvarelsen af de skatteretlige problematikker, vil ligeledes søges udarbejdet via en subjektiv betragtning i form af en retsdogmatisk fortolkning. Grundet, at de skatteretlige regler er relativt nye, er der ikke opstået en decideret retspraksis på området, men ved analyse af lovforslag og dertil hørende forarbejder samt eventuel anden litteratur, der måtte findes relevant, vil jeg søge at komme frem til, hvordan området skal eller vil blive fortolket fremadrettet.

På baggrund af den fundne fortolkning, vil jeg foretage en analyse af de to regelsæt med henblik på at identificere de problemstillinger, der opstår, når man har to regelsæt for samme område. Såfremt der identificeres løsningsmuligheder for problemstillinger, vil disse ligeledes blive inddraget i afhandlingen.

Afhandlingen vil blive bygget op med et historisk, henholdsvis et nutidigt perspektiv, hvor historikken vil blive brugt til at forklare de bagvedliggende tanker for de nutidige regler og til at belyse, hvad gældende ret er.

Opbygningen vil være en inddeling i to hovedafsnit; en selskabsretlig analyse og en skatteretlig analyse, hvor de to områder sammenholdes og problemstillingerne analyseres. Denne struktur er foretrukket, da det giver et indblik i de tidligere regler, således at der sikres et overblik over gældende ret for de ”gamle” regler. Når gældende ret for de selskabsretlige regler er klarlagt, giver det bedre mulighed for at forstå og fremhæve de problemstillinger, som indførelsen af Ligningsloven § 16 E har rejst.

Afgrænsning

Afhandlingen inddrager til tider historisk lovgivning, hvor udelukkende den tidligere aktieselskabslov inddrages og ikke den tidligere anpartsselskabslov. Dette gøres ud fra en betragtning om, at reglerne i dag er blevet ensporet i Selskabsloven, og forskellene historisk ikke har været store set i forhold til det, denne afhandling vil belyse. Der har således i både Aktieselskabsloven og Anpartsselskabsloven været et forbud mod kapitalejerlån. Relevant retspraksis vil dog blive medtaget fra begge love, hvor domme ved-

---

¹ Ruth Nielsen & Christina D. Tvarnø, Retskilder og retsteorier (2. udgave 2008), side 83

rørende overtrædelse af Anpartsselskabsloven på området for anpartshaverlån også er fundet relevant til besvarelse af problemformuleringen og dermed for analysen.

Afhandlingen fokuserer i høj grad på ulovlige kapitalejerlån, hvorfor der i denne forbindelse ikke er set på undtagelserne til Selskabslovens § 210, som er at finde i Selskabsloven §§ 211-214, da dette ikke er fundet relevant i forhold til problemformuleringen, hvor fokus er på de ulovlige lån.

Afhandlingen vil som udgangspunkt ikke omfatte de nye regler for fravalg af revision af mindre holdingselskaber samt udvidet gennemgang, da dette udgør en lille andel af selskaber i Danmark.

Målgruppe

Målgruppen for denne afhandling er revisorer og lignende personer, der arbejder med, eller har interesse for ulovlige kapitalejerlån.

Selskabsretlig analyse

Selskabsloven er den lov, der regulerer de områder, der er specifikke for selskaber og dermed også den lov, der indeholder reglerne for kapitalejerlån i et selskabsretligt perspektiv. Selskabsloven finder anvendelse på samtlige aktieselskaber og anpartsselskaber jævnfør Selskabsloven § 1, jævnfør dog § 5 stk. 1 og 2, hvor en nærmere definition af aktie- og anpartsselskab er skitseret. Når der er tale om aktie- og anpartsselskaber, er der tale om kapitalsselskaber, i hvilke kapitalejerne udelukkende hæfter for den kapital, de har indskudt i selskabet. Der er derved en begrænset hæftelse for kapitalejeren, i modsætning til de personligt drevne virksomheder, hvor ejerne hæfter personligt. Netop den begrænsede hæftelse for kapitalejerne er det største issue i relation til kapitalejerlån, og er hovedårsagen til at man har reguleret området i Selskabsloven.

Nedenfor følger en analyse af de selskabsretlige regler på området for ulovlige kapitalejerlån.

Selskabsloven anno 2009/2010

Hvor der tidligere var en lov for anpartsselskaber og en lov for aktieselskaber, foretog man i 2009 en sammenlægning af lovene til det, der i dag betegnes Selskabsloven. Dette betød at Aktieselskabslovens § 115 og Anpartsselskabslovens § 49 blev sammenskrevet til Selskabslovens § 210;

”Et kapitalsselskab må ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, jævnfør dog §§ 211-214. Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets moderselskab og i andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet. 1. pkt. gælder også personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. eller 2. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op - eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.”¹

Dette betyder, at kapitalejerlån, set i en selskabsretlig sammenhæng som udgangspunkt er forbudt, hvis man ser bort fra undtagelserne i §§ 211-214, idet der klart af lovtæksten fremgår, at selskabet ikke må yde lån eller stille sikkerhed for en kapitalejer eller dennes nærtstående samt ledelsen i selskabet. Selskabsloven klarlægger derudover, hvordan lånene skal behandles, hvis de trods forbuddet opstår, og hvilke straffebestemmelser, der er mulige.

---

¹ Selskabsloven § 210

Der findes som sagt en række undtagelser, hvor kapitalejerlån kan tillades. En af de væsentligste i relation til denne afhandling er undtagelsen i Selskabsloven § 212, som tillader, at selskabet stiller midler til rådighed for -, yder lån til – eller stiller sikkerhed for kapitalejere og øvrige personer omfattet af Selskabslovens § 210, når dette sker som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Begrebet ”sædvanlig forretningsmæssig disposition” er ikke klart defineret i lovteksten. I betænkningen udarbejdet i forbindelse med moderniseringen af selskabsretten, er udtrykket nærmere defineret. En sædvanlig forretningsmæssig disposition, er derved en disposition, som er sædvanlig for selskabet, hvilket vil sige, at selskabet har lignende transaktioner med uafhængige parter. Det kan for eksempel være, at selskabet sælger lamper på kredit. Såfremt kapitalejeren køber en af selskabets lamper, på samme vilkår, som en uafhængig køber ville opnå, ville købet være at betragte som en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Samme vilkår dækker over samme betalingsbetingelser, kreditvurdering mv., hvorfor kapitalejeren ikke må opnå nogen fordel af at handle med selskabet i forhold til de øvrige kreditorer. Sjældent forekommende dispositioner kan være svære at dokumentere som ”sædvanlige”, hvorfor man i dette tilfælde også vil se på, hvordan vilkårene for en sådan disposition generelt er i branchen.¹

Ud over sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, dækker undtagelserne over lån mellem danske og visse udenlandske moderselskaber², pengeinstitutter og realkreditlån fra realkreditinstitutter³ samt dispositioner, som foretages med henblik på at erhverve kapitalandele af – eller til medarbejdere i selskabet eller et datterselskab⁴. Undtagelserne for pengeinstitutter kunne formentlig dækkes ind af undtagelsesbestemmelsen for sædvanlige forretningsmæssige dispositioner, idet pengeinstitutter i høj grad lever af at låne penge ud, men dette er altså særskilt dækket ind.

I tilfælde af overtrædelse af Selskabslovens § 210 skal lånet forrentes i henhold til Selskabslovens § 215. I praksis vil dette betyde en forrentning efter Renteloven § 5 stk. 1 og stk. 2 tillagt 2 %. Rentelovens § 5 foreskriver en rente svarende til Nationalbankens officielle udlånsrente tillagt 7 %, hvilket pr. 6. juli 2012 betyder, at et ulovligt kapitalejerlån forrentes med en årlig rente svarende til 0,20⁵ % + 7 % + 2 %, ergo 9,20 %. En, set i forhold til renten på en kassekredit i et større dansk pengeinstitut, relativt lav rente, idet Danske Bank og Nordea anvender rentesatser mellem 10,25-16,75 %.⁶ Såfremt lån-

---

¹ Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, afsnit 14.2.1.

² Selskabsloven § 211.

³ Selskabsloven § 213.

⁴ Selskabsloven § 214.

⁵ Den officielle udlånsrente er fundet vha. Nationalbanken.dk

⁶ Danske Banks hjemmeside oplyser pr. 11-11-2012, at de på en såkaldt 24/7 aftale om kassekredit ligger med en årlig rente på 10,45 %. Nordeas hjemmeside oplyser, at renten for en grundkonto med kredit ligger på 10,25-16,75 % alt efter, om man er fordelskunde.

tager ikke kan tilbagebetale lånet, indestår låntager for det tab, selskabet eventuelt måtte lide, jævnfør Selskabsloven § 215 stk. 2.

Overtrædelse af Selskabslovens § 210 samt tilfælde af manglende tilbagebetaling, når kapitalejerlånene er opstået, kan medføre bøde, jævnfør Selskabslovens § 367. I yderste tilfælde kan der idømmes straf efter Straffelovens kapital 5, jævnfør Selskabslovens § 369.

Som udgangspunkt er loven ret klart formuleret, og der er klare regler for, hvordan kapitalejerlånene skal behandles, når de først er opstået. Der kan være mange årsager til, at kapitalejerlånene opstår, men problematikken ligger i, at de trods det, at der er klare regler på området, opstår. Ligeledes er det et problem, at nogle kapitalejere ikke er i stand til at tilbagebetale, når Erhvervsstyrelsen kræver det. Netop dette har medført en del debat, både i forbindelse med de seneste ændringer på området samt i forbindelse med moderniseringen af Selskabsloven tilbage i 2008/2009. Dette vil blive omtalt senere i forbindelse med analysen af de skatteretlige regler.

I forbindelse med moderniseringen af Selskabsloven blev der nedsat et udvalg bestående af repræsentanter fra forskellige instanser med interesse og ekspertise i netop det selskabsretlige. Udvalget bestod af repræsentanter fra ministerier, det der i dag hedder Erhvervsstyrelsen, juridiske professorer, Advokatrådet, FRR, FSR, Dansk aktionærforening, Dansk Erhverv og mange flere. Formålet var at få gennemgået de selskabsretlige regler og foretaget en modernisering og forenkling af reglerne, som skulle ende op i et lovforslag til en eller flere nye selskabslove¹. Resultatet blev en sammenlægning af Aktie- og Anpartsselskabsloven med tilpasning af de tidligere regler og resulterede i det, der i dag betegnes Selskabsloven.

Udvalget diskuterede blandt andet problematikken om ulovlige aktionærlån, og hvorvidt man skulle afskaffe reglerne eller gøre dem mere lempelige i lighed med mange andre europæiske landes regler². Af betænkningen fremgår, at udvalget som sådan ikke mener, at kapitalejerlån er problematiske, såfremt en række givne betingelser er opfyldt³. Betingelser såsom, at der er frie reserver og tilstrækkelige likvider til at sikre selskabets fortsatte drift. Dette vil sige, at en kapitalejer, der låner penge i et ellers økonomisk, sundt selskab, hvor der sker forrentning og tilbagebetaling, ikke er noget problem.

Et mindretal i udvalget så ingen grund til at ændre de daværende regler, idet en lempelse ville give risiko for misbrug af kapitalen, tabt skatteprovenu i form af kapitalejers valg af lån frem for løn eller udbytte samt manglende erhvervsmæssig begrundelse, idet et

---

¹ Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, kapitel 1.

² Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, Afsnit 14.1.4.1.

³ Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, Afsnit 14.1.4.1, side 490 øverst.

kapitalejerlån som sådan ikke er til fordel for selskabet. Flertallet fandt, at det ville være en god ide at lempe reglerne¹.

Set i et selskabsretligt perspektiv er reglerne som sagt ret klare, men bliver tilsyneladende i høj grad overtrådt, jævnfør de undersøgelser blandt andet FSR har foretaget². Der kan være forskellige årsager til dette både bevidste og ubevidste, hvilket bliver belyst i det følgende.

Det bevidste valg, om at foretage en transaktion, der kan sidestilles med kapitalejerlån, kan sammenlignes med beslutningsprocessen for besvigelser, hvor den der skal udføre besvigelserne har nogle særlige karakteristika, den såkaldte besvigelstrekant. Dette omtales senere.

Det ubevidste valg kan skyldes flere ting. Det kan skyldes, at kapitalejeren ikke er bekendt med reglerne, der forbyder kapitalejerlån. Det er muligt, at der er sket en fejl, som har medført at mellemregningen ”vender den forkerte vej”, og kapitalejeren derved har fået gæld til selskabet. Eller det kan skyldes, at der er tale om en situation, hvor en disposition, for eksempel kapitalejers køb af et af selskabets aktiver, vurderes til at være foretaget på ikke-markedsmæssige vilkår, hvorfor den manglende købesum betragtes som gæld til selskabet.

Kapitalejeren, som ikke er bekendt med reglerne om udlån til kapitalejere, bør umiddelbart ved aflæggelsen af første regnskab blive bekendt med problematikken, i hvert fald såfremt regnskabet bliver revideret; dette grundet revisors pligt til at afgive supplerende oplysning ved kapitalejerlån. Herefter vil kapitalejeren være bekendt med reglerne, og situationen bør ikke opstå fremadrettet, medmindre kapitalejeren herefter bevidst forbryder sig mod reglerne eller ikke har midlerne til at tilbagebetale lånet. I begge situationer vil der være tale om, at kapitalejeren er bevidst om reglerne, og derfor træffer det valg, at have et ulovligt kapitalejerlån i selskabet, hvilket inkluderer ham i gruppen, hvor besvigelstrekanten kan anvendes, og hvor besvigelstrekantens elementer derfor er til stede. Læs mere omkring besvigelstrekanten og dens elementer i afsnittet ”*Beslutningsprocessen*”.

Som skitseret tidligere er renten for lånene relativt gunstig i forhold til en almindelig kassekredit, og det kan på denne baggrund give incitament til at låne fra selskabet i stedet for, for eksempel fra banken. FSR har foretaget en analyse af udbredelsen af ulovlige kapitalejerlån i danske selskaber, hvoraf det fremgår, at der i perioden fra 2006 til 2011 er sket en stigning i antallet af selskaber med ulovlige lån fra 8.705 til 16.427,

---

¹ Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, Afsnit 14.1.4.1, side 490.

² FSR, Analyse - Brug af ulovlige lån til aktionærer, anpartshavere og ledelser i danske virksomheder - oktober 2012, side 2

svarende til en stigning på 88 %¹. I samme periode har Nationalbankens officielle udlånsrente ligget på et niveau mellem 0,2 - 5,5 %, hvilket set i historisk sammenhæng er relativt lavt, og det betyder en relativt lav rente for ulovlige kapitalejrlån². I samme periode har mange været nødlidende grundet den økonomiske krise, der har ramt mange steder i verden, også i Danmark, hvilket yderligere kan have bidraget til stigningen i kapitalejrlån de seneste år.

Den stigende tendens og den forholdsvis lave rente set i sammenhæng med den relativt lille risiko for, at Erhvervsstyrelsen opdager forholdet i en stikprøvekontrol, og derved lille risiko for yderligere straf, kan gøre det til en attraktiv og nem løsning, såfremt den pågældende kapitalejer har brug for likviditet i privatøkonomien og er blot en lille smule risikovillig.

Der er i FSR's undersøgelse om udbredelsen af kapitalejrlån ikke foretaget en undersøgelse af, hvorfor der er en stigning i kapitalejrlån. Det er dog interessant, at der er sket en stigning hen over perioden, hvor mange har været ramt af finanskrisen. Det er derfor sandsynligt/muligt, at det er grundet vanskeligheder med at kunne få lån andre steder, der får kapitalejerne til at søge til pengekasen i de selskaber, de har kapitalandele i. Hvorfor de ikke foretager normal udbytteudlodning eller lønudbetaling er ukendt, men det kunne være på grund af manglende frie reserver, som gør, at det ikke er muligt at udlodde udbytte. Se mere omkring udbytteudlodning i afsnittet, "*Processen omkring udkidning af udbytte*". Først skal vi se nærmere på beslutningsprocessen, når kapitalejer låner fra et selskab.

Beslutningsprocessen

I relation til ulovlige kapitalejrlån og beslutningen for kapitalejeren om at optage lånet, kan man inddrage besvigelsestrekanten, idet man kan sammenligne det at tage beslutningen om at låne ulovligt fra et selskab med beslutningsprocessen omkring at foretage besvigelser. Begge situationer drejer sig om, at en person skal træffe en beslutning om at gøre noget ulovligt. Besvigelsestrekanten gælder uanset om kapitalejeren vil hæve penge fra selskabets konto eller vil købe firmabilen ud af selskabet til en fordelagtig pris; dog kun såfremt kapitalejeren er bekendt med, at købet sker til en pris, der er under markedsværdien.

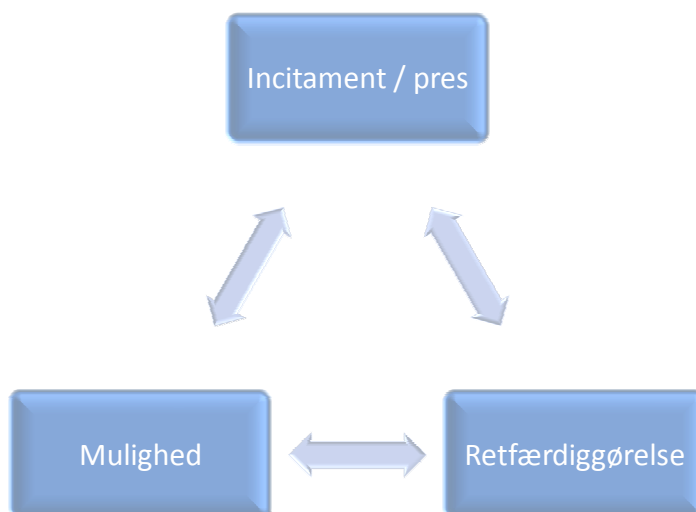
---

¹ FSR, Analyse - Brug af ulovlige lån til aktionærer, anpartshavere og ledelser i danske virksomheder - oktober 2012, side 2

² Den officielle udlånsrente er fundet vha. Nationalbanken.dk

Besvigelsestrekanter indeholder 3 elementer, som skal være til stede, for at en person kan foretage besvigelser¹. Man siger, at besvigelser ikke kan finde sted, med mindre samtlige 3 elementer er til stede. Det er min vurdering, at det samme gør sig gældende for de ulovlige kapitalejrlån, hvis man ser bort fra dem, som opstår ved en fejl eller som følge af uvidenhed. De tre elementer i besvigelsestrekanter er skitseret i nedenstående figur.

Figur 2 – Besvigelsestrekanter

Når en kapitalejer vil optage et kapitalejrlån, må kapitalejeren have en god grund til det. Dette kan være penge i hånden eller for eksempel udskiftning af bilen derhjemme, fordi den gamle er gået i stykker, eller bilen i firmaet er mere attraktiv som privatbil. Der kan være mange grunde til at kapitalejeren ønsker en given transaktion foretaget.

Incitament & pres

For overhovedet at overveje at foretage en transaktion, som er i strid med lovgivningen, skal kapitalejeren have et incitament til at låne af selskabet eller købe et aktiv til underpris. Et incitament kunne være, at det er dyrere eller ikke muligt at låne pengene i banken eller hos en anden type långiver. Incitamentet i relation til kapitalejrlån kan meget vel være, at kapitalejeren står og har brug for pengene. En anden overvejelse, kapitalejeren kan have, er konsekvenserne af transaktionen. Risikoen for at blive opdaget og den dertilhørende straf kan være med til at øge incitamentet for kapitalejeren. I henhold til Årsregnskabsloven har Erhvervsstyrelsen pligt til at foretage stikprøvekontrol af årsrap-

---

¹ ISA240 Revisors ansvar vedrørende besvigelser ved revision af regnskabet, afsnit A1

porter blandt andet med henblik på at kontrollere kapitalejerlån¹. Ved identifikation af kapitalejerlån er der i Selskabsloven § 215 hjemmel til at kræve beløbet tilbagebetalt indeholdt renter. Hvis lånet fortsat ikke bliver tilbagebetalt er næste skridt politianmeldelse, og derfra går håndteringen via domstolene, før der er tale om bøde eller frihedsberøvelse, jævnfør Straffeloven. Grundet, at kontrollen sker på stikprøvebasis, er der begrænset risiko for at blive opdaget, og grundet processen er der et stykke vej til, at bøderne indtræder og derved også et stykke vej til, at kapitalejeren decideret bliver straffet for sin disposition, hvilket kan være en overvejelse for kapitalejeren.

Bødestørrelsen for lånene er fastsat ud fra retspraksis. Fra midten til slutningen af 1990'erne blev der ført flere sager i lands- og højesteret. Man havde før da ikke en fast praksis for, hvor store bøderne skulle være, hvorfor man ønskede at få klarlagt, hvordan domstolene mente, at sagerne skulle straffes².

U.1995.550/1Ø – Bødestraf for ulovligt lån fra anpartsselskab til hovedanpartshaver

---

En hovedanpartshaver låner 1,3 millioner kroner fra et anpartsselskab. Hovedanpartshaveren tiltales for overtrædelse af den daværende Anpartsselskabslov om forbud mod anpartshaverlån, fordi han over en periode har ladet sig yde et lån fra selskabet. I sidste ende afsiges et konkursdekret over selskabet, og dette uden at hovedanpartshaveren efterfølgende har tilbagebetalt lånet. Landsretten lægger til grund, at det faktum, at låntageren bliver beskattet af dispositionen rent skatteretligt, da han ikke har tilbagebetalt til konkursboet, ikke bør have indflydelse rent selskabsretligt og derfor ikke have betydning for bødens størrelse. Der lægges derved til grund, at det er underordnet, hvorvidt der inden for andre grene af lovgivningen sker beskatning, idet selskabsretten er overtrådt, skal der fortsat ske idømmelse af bøde i henhold til selskabsretten. Landsretten idømmer derfor hovedanpartshaveren en bøde på 65.000 kroner, svarende til 5 % af lånets størrelse.

U1996.366 – Bødestraf for ulovligt anpartshaverlån trods senere tilbagebetaling

---

En hovedanpartshaver låner 1,4 millioner kroner fra et anpartsselskab, og undlader til trods for revisorpåtegning omkring forholdet at tilbagebetale lånet til selskabet. Tværtimod forøges gælden til selskabet. Efter en årrække pålægger det daværende Erhvervs – og Selskabsstyrelsen, at lånet bliver tilbagebetalt, hvorefter hovedanpartshaveren tilba-

---

¹ Årsregnskabsloven § 159.

² U1997.256H

gebetalder hele lånet. Landsretten lægger vægt på, at det faktum, at anpartshaveren havde midlerne til at tilbagebetale lånet på anfordring, ikke burde have indflydelse på bødens størrelse og fastsætter bøden til 65.000 kroner, svarende til ca. 5 % af lånet. Kapitalejerens betalingssevne får derved ingen betydning, når bøden for et ulovligt kapitalejerlån skal udmåles.

U1997.256H – Bødestraf for lån mellem selskab og eneanpartshaver

---

En eneanpartshaver låner 1,2 millioner kroner fra sit anpartsselskab. Ved indsendelse af årsregnskabet bliver det daværende Erhvervs – og Selskabsstyrelsen bekendt at der foreligger kapitalejerlån, idet dette fremgår af revisorens påtegning. Erhvervs – og Selskabsstyrelsen pålægger derfor anpartshaveren at tilbagebetale lånet, hvilket derefter bliver gjort. Højesteret lægger til grund for bødens størrelse, at statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet 7. juli 1995 udsendte et notat, hvori retningslinjer for fastsættelse af bødestørrelsen for ulovlige kapitalejerlån blev skitseret. Højesteret stadfæster Landsrettens dom og idømmer anpartshaveren en bøde på 30.000 kroner, svarende til 2,5 % af lånets størrelse, hvilket er en halvering i forhold til statsadvokatens notat, for lån, der er tilbagebetalt. Dette peger derved på, at der kan være lidt forskellig praksis, men at det er afgørende for bødestørrelsen, hvorvidt tilbagebetaling foretages på Erhvervsstyrelsens forlangende og inden for den givne frist.

U1999.1140Ø – Bødestraf for anpartshaverlån samt sikkerhedsstillelser

---

Sagen er mere kompleks end de ovenstående, idet der er tale om lån fra flere selskaber samt sikkerhedsstillelse i selskabet for låntagers private gæld. Lånenes størrelse udgjorde henholdsvis 972.000 kroner og 1.060.000 kroner, og der var sikkerhedsstillelser for samlet 1.204.000 kroner. Anpartshaveren stod tiltalt for, at have ladet selskabet yde sig et lån i strid med Anpartsselskabsloven, lige som selskabet derudover have stillet sikkerhed for anpartshaverens personlige bankengagement. Anpartshaveren påstod, at der ud over hans gæld til selskaberne var ikke bogførte tilgodehavender for omkostninger, som anpartshaveren personligt havde betalt for selskabet. Retten fandt dog ikke, at dette var bevist. De lagde vægt på, at der i de regnskaber, som var aflagt for perioden, fremgik af revisors påtegning, at regnskabet gav et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat, lige som det fremgik af regnskabet, at der var ydet ulovligt anpartshaverlån. Anpartshaveren havde underskrevet disse regnskaber, hvorfor retten fandt, at anpartshaveren skulle straffes med bøde. Bøden blev fastsat til 135.000 kroner under hensyntagen til lånebeløbene og de bogførte værdier af sikkerhedsstillelserne.

Statsadvokatens notat fra juli 1995 skitserer, at bødestørrelsen skal fastsættes ud fra lånets størrelse og under hensyntagen til, hvorvidt lånet er tilbagebetalt. Bødestørrelsen skitseret er 10 % af lånets størrelse før tilskrivning af renter, dog minimum 5.000 kroner. Såfremt låntager tilbagebetaler inden for den af Erhvervs- og selskabsstyrelsen fastsatte frist, halveres bøden. Passive ledelsesmedlemmer, som er blevet bekendt med lån uden at foretage noget, kan idømmes en bøde svarende til 2 % af lånet, og bestyrelsesmedlemmer, der er særligt kyndige, som for eksempel advokater, kan idømmes en bøde svarende til 5 % af lånet.¹

Ergo ligger bøderne på 5-10 % af lånets størrelse alt efter om tilbagebetaling sker inden for den af Erhvervsstyrelsen fastsatte frist. Som sagt er risikoen for at blive tildelt bøde begrænset, da kontrollen sker på stikprøvebasis, hvilket er en af de overvejelser kapitalejeren kan gøre, inden lånet optages, og det kan bidrage til påvirkning i forhold til besvigelstrekantens punkter og øge incitamentet og muligheden for at foretage de ulovlige lån.

Mulighed

Andet punkt i besvigelstrekanten er mulighed. For at det skal kunne lade sig gøre at optage et kapitalejerslån, skal kapitalejeren have muligheden for at gøre det. Det betyder, at kapitalejeren skal have mulighed for enten selv at overføre pengene, eller alternativt have autorisation til at træffe beslutning om, at pengene skal overføres, eller aktivet sælges. I mindre selskaber, hvor ejeren ligeledes er en del af den daglige ledelse eller i holdingselskaber med én eller få ejere, er det svært at se, at muligheden ikke skulle være til stede. FSR's undersøgelse viser da netop også, at stigningen i ulovlige lån har været størst for anpartsselskaber frem for aktieselskaber. Og ydermere tegner holdingselskaber sig også for en stor andel af de ulovlige lån².

Man kan strengt taget sige, at i et holdingselskab, hvor der udelukkende er én ejer, som ligeledes udgør direktionen, vil kapitalejeren have rig mulighed for at optage lån i selskabet, fordi han typisk også har adgang til banken. Det samme gør sig i stor stil gældende i mange anpartsselskaber, hvor der er en begrænset økonomifunktion grundet selskabets størrelse, og hvor kapitalejeren indgår som en del af den daglige drift og står med retten til at træffe beslutninger og disponere over selskabets midler.

---

¹ U1997.256H

² FSR, Analyse - Brug af ulovlige lån til aktionærer, anpartshavere og ledelser i danske virksomheder - oktober 2012, side 5-6.

Sidste punkt i besvigelsestrekanten er retfærdiggørelsen, som går ud på, at kapitalejeren over for sig selv skal kunne retfærdiggøre, at han er nødt til at optage lånet eller købe aktivet til underpris, på trods af at det er ulovligt. For en kapitalejer kan der være mange årsager til, hvorfor han mener, det er rimeligt, at han foretager den pågældende disposition. En årsag kunne være, at han strengt taget mener, det er hans egne penge, idet det er ham, der er ejeren, som har indskudt kapitalen og arbejdet for at bygge selskabet op. Han ser derfor ikke reglerne for værende rimelige, og han vil måske endda gå så langt som at sige, at han jo nok skal tilbagebetale, når han igen har pengene (på trods af usikkerhed om han nogensinde får dem).

Besvigelsestrekantens elementer klarlægger nogle fællestræk mellem en kapitalejer, der modtager et lån fra sit selskab og de personer, der foretager besvigelser. Fællestrækkene er værd at holde sig for øje for de, der skal føre kontrol med, om der er ydet et lån til kapitalejeren. Det kan være Erhvervsstyrelsen eller skattemyndighederne, men i særdeleshed revisorer, som skal foretage deres revision ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Såfremt det vurderes, at samtlige besvigelsestrekantens elementer er til stede, bør revisoren foretage handlinger med henblik på at afdække risikoen for, at besvigelser eller kapitalejerlån er til stede.

Ud over det bevidste lån, hvor samtlige besvigelsestrekantens elementer må formodes at være til stede, er der, som tidligere sagt, en gruppe af lån, som opstår som følge af fejl eller uvidenhed. På baggrund af betænkningen udarbejdet i forbindelse med moderniseringen af Selskabsloven i 2008/2009, må det kunne fortolkes, at det som sådan ikke er disse kapitalejere, man er ude efter, idet der i høj grad fokuseres på kapitalejere, som spekulerer i at udskyde skattebetaling i form af kapitalejerlån¹. Det vil selvfølgelig altid være kapitalejerens pligt at sætte sig ind i reglerne og opfylde dem, lige som det er kapitalejerens pligt at holde regnskab med sin mellemregning, sådan at det sikres, at der ikke sker brud på lovgivning. Selv om lånet er opstået ved en fejl, skal lånene efterfølgende tilbagebetales med indeholdelse af renter. Den uvidende kapitalejer vil formentlig ikke have besvigelsestrekantens punkt omkring retfærdiggørelse med i sine overvejelser, idet han ikke er klar over, at han foretager noget ulovligt, og derfor ikke har brug for at retfærdiggøre dispositionen over for sig selv. Han tænker derfor udelukkende på incitament og mulighed. Det er først, når kapitalejeren er klar over, at dispositionen vil være et brud på reglerne om kapitalejerlån, at der er tale om behov for retfærdiggørelse af dispositionen.

Det følgende afsnit vil behandle en lille del af området for transfer pricing. Afsnittet omhandler den situation, hvor der kan opstå et kapitalejerlån i forbindelse med overdra-

---

¹ Modernisering af selskabsretten, betænkning 1498, november 2008, kapitel 14.

gelse af aktiver fra selskabet til kapitalejeren. Dette kan både ske som en tilsigtet og en utilsigtet handling, alt efter om overdragelsen er sket til en bevidst underpris eller det udelukkende skyldes, at skattemyndighederne antager en anden vurdering. I selskabsretten omtaler man problematikken som maskeret udbytte.

Maskeret udbytte

I forbindelse med kapitalejers køb af aktiver fra selskabet kan der som sagt opstå en situation, hvor kapitalejerlån opstår. Det drejer sig om situationer, hvor købet bærer et element af maskeret udbytte, fordi købet ikke er foretaget på markedsmæssige vilkår, og kapitalejeren derved ikke kunne have købt et tilsvarende aktiv til en tilsvarende pris fra en ekstern part. I praksis kan man for eksempel forestille sig, at kapitalejer køber selskabets bil eller faste ejendom for i stedet at eje det privat, men det kunne også være andre aktiver, som kapitalejeren kunne have interesse i at overtage privat.

Maskeret udbytte opstår, når kapitalejeren er blevet unødigt begunstiget af en transaktion med selskabet. Jævnfør Ligningsloven § 2 skal handel mellem afhængige parter foregå på vilkår, som også ville kunne opnås ved handel mellem uafhængige parter i henhold til armslængdeprincippet¹. Armslængdeprincippet gælder for skattepligtige, der har bestemmende indflydelse over en fysisk eller juridisk person. Med bestemmende indflydelse menes, at den skattepligtige enten alene eller sammen med nærtstående² ejer mere end 50 % af selskabskapitalen eller har rådighed over mere end 50 % af stemmerne³. Der vil derfor være krav om, at handel mellem et selskab og selskabets hovedejer skal foregå på vilkår, som kunne være opnået i en lignende handel mellem to parter, som ikke havde en indbyrdes interesse.

Armslængdeprincippet betyder, at en rente under det, man ville kunne få fra en uafhængig part, er et brud på Ligningslovens § 2 og dermed kan betragtes som maskeret udbytte, som skal beskattes efter Ligningslovens § 16 A stk. 1. Ligeledes i det tilfælde, hvor en kapitalejer køber et aktiv fra selskabet til en fordelagtig pris, som er under markedsværdien. Handlen skal ske på markedsmæssige vilkår, og idet der er tale om handel mellem to afhængige parter, er der skærpede krav til dokumentationen for, at netop dette er sket⁴. Kapitalejeren eller selskabet bør derfor være omhyggelige med værdiansættelsen af aktivet, som skal handles.

---

¹ Ligningsloven § 2.

² Ligningsloven § 16 H, stk. 6.

³ Den juridiske vejledning 2012-2 af 2012-07-16, afsnit C.D.11.1.2. Hvem er omfattet af armslængdeprincippet i LL § 2.

⁴ Den juridiske vejledning 2012-2 af 2012-07-16, afsnit C.B.3.5.3.3 Aktionærlån.

Der er to forskellige situationer at tage højde for omkring maskeret udbytte, idet en solvent kapitalejer og en insolvent kapitalejer ikke nødvendigvis har samme hensigt med lånet eller i hvert fald evne til at tilbagebetale. En insolvent kapitalejer kan have svært ved at godtgøre, at lånet er opstået med hensigt om tilbagebetaling. Dette begrundes ud fra, at kapitalejeren for tidspunktet, hvor lånet er ydet, ikke har været i stand til at tilbagebetale, hvorfor det er nærliggende at antage, at kapitalejeren har hævet fra selskabet uden hensigt om tilbagebetaling, lige som det er svært at godtgøre, at tilbagebetaling rent faktisk ville kunne foretages i fremtiden. Dette gør, rent skattemæssigt, at hævnningen kan siges at have karakter af udbytte, såkaldt maskeret udbytte, hvorfor den skal betragtes dersom og beskattes.

Den solvente kapitalejer har derimod muligheden for at tilbagebetale lånet, hvorfor det ikke er muligt derudfra at vurdere, hvorvidt kapitalejeren har til hensigt at tilbagebetale lånet. I denne situation må det derfor være afgørende, at lånet har karakter af et lån, hvor tilbagebetaling vil blive foretaget i fremtiden. Dermed ment, at der skal foreligge en underskrevet låneaftale, der foretages løbende forrentning af lånet til en rente på markedsvilkår, lige som afdrag foretages i henhold til låneaftalen. Dette er alt sammen noget, der indikerer, at der er tale om et lån frem for maskeret udbytte og taler derfor til kapitalejerens fordel. Der er begrænset retspraksis på området, men de domme, der foreligger, underbygger i høj grad denne antagelse, hvilket vil blive belyst i det kommende afsnit.

Retspraksis for ulovlige kapitalejerlån

Der er en begrænset retspraksis på området for ulovlige kapitalejerlån, men der har været tilfælde, hvor man har ført sager, fordi et ulovligt kapitalejerlån har haft karakter af udbytte, hvis der for eksempel ikke er sket forrentning, eller forrentningen har været beskeden. Nedenfor gennemgås retspraksis på området ulovlige kapitalejerlån.

Tfs 1991, 288OE – Hævninger foretaget fra selskab under likvidation

---

En aktionær lånte penge fra sine to selskaber med henblik på betaling af private kreditorer, idet aktionæren var insolvent. Selskaberne blev taget under solvent likvidation, idet aktionæren på den måde ønskede at skaffe midler til at klare sin private trængte økonomi. Posteringsne er betegnet aktionærlån i bogføringen, men Landsretten fandt, at lånene ikke kunne betegnes som lån, men derimod måtte betegnes som forhåndsudlodning af likvidationsprovenuet, som måtte forventes fra likvidationerne af selskaberne. Til grund herfor lagde Landsretten blandt andet, at der ikke var udarbejdet et lånedoku-

ment eller indgået en aftale om renter, tilbagebetaling eller sikkerhed. Idet aktionæren var insolvent ved udbetalingen, fandt Landsretten, at det ikke var aktionærens hensigt at tilbagebetale lånet, hvorfor det ikke kunne karakteriseres som lån men forhåndsudlodning af forventet likvidationsprovenu. Aktionæren fortalte, at han ikke var bekendt med, at der skulle ydes sikkerhedsstillelse for lånet, lige som han ikke på udbetalingstidspunktet var helt klar over, hvordan han skulle få lånene tilbagebetalt. Han mente dog ikke, der var problemer i relation til tilbagebetalingen, idet hans hustru havde nogle særeamidler, som kunne dække lånene. Både selskabernes revisor samt advokaten, som stod som likvidator, mente bestemt at have drøftet sikkerhedsstillinger med aktionæren. Aktionæren blev derfor betragtet som skattepligtig af beløbet i henhold til reglerne for likvidationsprovenu grundet insolvensen ved udbetalingstidspunktet samt de manglende karakteristika for lånene.

[SKM2009.523.BR – Direktørs hævninger over mellemregning anset som løn](#)

En direktør foretog væsentlige hævninger over mellemregningen med et anpartsselskab, som var ejet af direktørens søn. Direktøren mente, at der var tale om et lån, hvorimod skattemyndigheder mente, at hævningerne skulle betragtes som yderligere løn til direktøren.

Landsskatteretten dømte til fordel for skattemyndighederne, hvorefter sagen blev ført i retten i Lyngby, som stadfæstede Landsskatterettens afgørelse. Direktøren lagde vægt på, at det hele tiden havde været hans hensigt at tilbagebetale lånet i form af en gave fra sønnen til direktøren. Derudover forklarede direktøren, at selskabet gennem tiden havde haft en sund økonomi, hvor kreditorernes mellemværende med selskabet ikke havde været bragt i fare af hævningerne på mellemregningen. Byretten lagde til grund for afgørelsen, at direktøren havde haft samme rådighed over selskabet og dets midler, som en ejer, idet ejeren (hans søn) ikke havde krævet hævningerne på mellemregningen tilbagebetalt, og direktøren havde haft fri mulighed for at foretage hævningerne. Derudover lagde retten vægt på, at det ikke var godtgjort, at direktøren havde mulighed for at tilbagebetale lånet, hvorfor det måtte betragtes som yderligere løn og derved skattepligtig indkomst. Dette blev yderligere bekræftet af, at direktøren arbejdede til en månedsløn langt under, hvad andre ansatte i virksomheden fik på trods af en arbejdsuge på 60 timer. Det kunne derfor godt forsvares, at direktøren modtog yderligere løn, idet lønnen derved bedre svarede til den indsats han ydede for selskabet.

En kapitalejer havde hævet penge via mellemregningen med det selskab, hvori han var hovedanpartshaver. Han var ikke på lønningslisten i selskabet. Derudover havde han hvert år på generalforsamlingen fået tildelt tantieme svarende til den gæld han havde til selskabet ultimo regnskabsåret. Retten skulle afgøre, hvorvidt der var tale om anpartshaverlån eller skattepligtig indkomst i form af løn eller udbytte. Derudover skulle retten tage stilling til, hvornår tantiemen kunne betragtes som erhvervet og dermed skattepligtigt jævnfør Statsskatteloven § 4.

For hævningerne over mellemregningen mente kapitalejerens repræsentant ikke, at der forelå tvivl om, at kapitalejeren var solvent, hvorfor han ikke mente, at man skulle betragte hævningerne som løn frem for mellemregning med kapitalejeren. Retten lagde til grund for sin dom, at anpartshaverens samlede formue i perioden for udbetalingerne var negativ, at han havde skyldige skatter samt i et brev havde tilkendegivet, at hans økonomi var trængt. Derudover blev der lagt vægt på, at han ikke havde angivet lønindkomst i perioden, på trods af at han udførte arbejde for selskabet. Retten mente på baggrund heraf, at hovedanpartshaveren ikke var i stand til at tilbagebetale pengene, hvorfor hævningerne skulle betragtes som løn fra selskabet og dermed skulle beskattes.

For tantiemen har kapitalejerens repræsentant argumenteret for, at der er praksis for, at retten til tantieme tildeles på selskabets ordinære generalforsamling. Retten fandt, at tantiemen skulle betragtes som godkendt allerede ved regnskabsårets udløb og ikke ved generalforsamlingen. Til grund herfor lagde retten, at der var tale om en fast praksis, hvor hovedanpartshaveren hvert år modtog tantieme svarende til nøjagtig samme beløb som gælden, der var til selskabet, lige som han var hovedanpartshaver og dermed havde bestemmende indflydelse og derved allerede ved regnskabsårets udløb kunne træffe beslutning om tantiemens størrelse.

Et kommanditselskab fik tilført likvider fra moderselskabet. En kommanditist, som også var medejer af moderselskabet, foretog store hævninger over kapitalkontoen i kommanditselskabet, ud over hvad der kunne betragtes som hans andel af overskuddet. Han oplyste, at han havde en negativ formue. Kommanditistens repræsentant mente ikke, at det forhold, at kommanditisten var mindretalsanpartshaver i det selskab, der i store træk finansierede kommanditist selskabet, kunne lægges til grund for beskatning. Yderligere fremhæves, at de øvrige ejere i moderselskabet ikke ville acceptere en udlodning til kommanditisten, uden at de ligeledes blev begunstiget, hvorfor man ikke kunne anse beløbet for udlodning af udbytte. Retten fandt, at der var tale om maskeret udbytte, idet

man ikke fandt det bevist, at der var tale om betaling for endnu ikke faktureret arbejde udført for moderselskabet, idet der ingen dokumentation for arbejdet forelå. Yderligere fremgik det af de regnskabsmæssige oplysninger, at gælden til moderselskabet var stigende i perioden, hvorfor man fandt, at hævnningen fra kommanditselskabet var en hævning af de fra moderselskabet tilførte midler. Kommanditisten blev derfor skattepligtig af hævningerne.

[SKM2008.412.LSR – Mellemregning med hovedaktionær](#)

En hovedaktionær havde et ulovligt aktionærlån hos sit holdingselskab. Samtidig havde han tilgodehavende løn i datterselskabet. Holdingselskabet var under konkurs og datterselskabet insolvent på tidspunktet for hævningerne og blev efterfølgende erklæret konkurs. Aktionæren har gjort gældende, at han har anset mellemværendet med selskabet som et lån med tilbagebetalingspligt. Derudover mener klageren, at der ikke kan være tale om likvidationsprovenu, idet der ikke i boregnskabet fremgår noget omkring likvidationsudlodning. Aktionæren mener derfor, der er tale om en gevinst ved eftergivelse af gæld. Retten fandt derimod, at hovedaktionæren var ude af stand til at tilbagebetale gælden til holdingselskabet, hvorfor der måtte være tale om likvidationsprovenu og ikke gældseftergivelse, hvorfor beskatning skulle ske som kapitalindkomst.

[Tfs 1997, 641 LSR – Eneanpartshavers hævning på mellemregning](#)

En anpartshaver havde gæld til det selskab, hvor han var eneste ejer. Selskabet var taget under konkursbehandling. Anpartshaveren indløste mellemværendet med selskabet ved personligt at stifte et banklån, hvorfor anpartshaveren ikke mente, at man skulle betragte hævningerne på mellemregningen som yderligere løn, da mellemværendet efterfølgende blev tilbagebetalt. Landsskatteretten fandt, at der var tale om dels hævninger, som skulle beskattes som lån, og dels likvidationsprovenu, som skulle beskattes som kapitalindkomst.

Retten fandt, at den efterfølgende tilbagebetaling ikke kunne modregnes i hævningerne, idet der på tidspunktet for hævningerne forelå andre omstændigheder; nemlig, at anpartshaveren var insolvent. Idet anpartshaveren havde været direktør og anpartshaver i selskabet, og ikke var i stand til at tilbagebetale til selskabet på tidspunktet for hævningerne, fandt retten at hævninger måtte betragtes som løn, som skulle beskattes.

Til grund for kapitalindkomsten lagde Landsskatteretten, at den resterende del af mellemregningen måtte anses for gældseftergivelse, idet kapitalejeren ikke var i stand til at tilbagebetale, og et krav mod ham ikke fandtes muligt. Beløbet måtte derfor anses for likvidationsprovenu, som skulle behandles efter Aktieavancebeskatningsloven § 1 stk. 3, hvor der blev foretaget medregning i opgørelsen af avance/tab ved afståelse af anparterne i selskabet.

Tfs 1990, 276 LSR – Manglende forrentning af overskudsandel mellem K/S og ApS

Anpartshavere, som også var kommanditister i anpartsselskabet, som ejede komplementaren i kommanditselskabet mente, at en manglende forrentning af en ikke hævet overskudsandel skulle anses for kapitalindskud og ikke ulovligt kapitalejerlån. Selskabets revisor mente ikke, at kommanditisterne kunne hæfte for det, som skattemyndighederne mente var kapitalejerlån, grundet kommanditisternes hæftelsesbegrænsning, hvor de udelukkende hæfter for den kapital, de har indskudt i selskabet. Landsskatteretten fandt det ikke godtgjort, at der var tale om indskud af kapital, idet man ikke regnskabsmæssigt havde behandlet det som sådan, og da det ikke havde påvirket fordelingen mellem parterne. Den manglende forrentning blev derfor anset for at have karakter af kapitalejerlån, hvor låneforholdene var så fordelagtige, at de udelukkende kunne opstå som følge af anpartshavernes indflydelse i selskabet. Den manglende forrentning blev derfor anset for maskeret udbytte, som skulle beskattes.

Tfs 1997, 866 SKATLR – Overdragelse af ejendom til hovedanpartshaver

En hovedanpartshaver påtænkte at købe en ejendom fra det selskab, hvor han var hovedanpartshaver og havde derfor bedt om en bindende forhåndsbesked, hvor han ønskede svar på, om købesummen var rimelig og hvorvidt et gældbrev for handlen ville blive betragtet som ulovligt anpartshaverlån. Derudover ønskedes svar på, hvorvidt et givet gældsbrævs rentevilkår kunne godkendes, og om gældsbrævet kunne ansættes til kurs 100.

Ligningsrådet fandt, at købesummen var på et rimeligt niveau i forhold til udbud og efterspørgsel i det pågældende område, hvor ejendommen var placeret, hvorfor denne kunne anvendes ved handelen. Lånet blev derimod betragtet som et ulovligt lån, hvilket blev begrundet med, at der var tale om udlån til en hovedanpartshaver, som i henhold til den daværende Anpartsselskabslov ikke var lovligt. At der var tale om udstedelse af et gældsbræv i stedet for en hævning af likvider gjorde ingen forskel, da dette ikke flytter på forholdet mellem anpartshaveren og selskabet, idet der ved anpartshaverlån pågår en

risiko for selskabskapitalen, som er afhængig af anpartshaverens evne til at tilbagebetale. Såfremt anpartshaveren ikke er i stand til at betale, er selskabskapitalen i fare for formindskelse. Erhvervs – og Selskabsstyrelsen kunne dermed ikke svare afkræftende på spørgsmål 2, hvorfor de resterende spørgsmål ikke blev besvaret.

SKM2008.14.ØLR – Udenlandsk overførsel anset som maskeret udlodning

En hovedaktionærs ægtefælle, der udøvede kontrol over selskabet, foretog en række overførsler dels til en bankkonto i Nigeria og dels via mellemregning med selskabet. Hovedaktionæren påstod, at beløbet overført til Nigeria, som udgjorde 130.000 kroner, var blevet tilbageført til selskabets konto. Det blev vurderet, at hovedaktionæren ikke havde sandsynliggjort, at beløbet var led i en erhvervsmæssig disposition, hvorfor retten mente, at transaktion udelukkende var opstået som følge af relationen mellem hovedaktionæren og dennes ægtefælle, som havde foretaget transaktionen. Det blev ikke sandsynliggjort, at posteringerne foretaget via mellemregningen vedrørte omkostninger relateret til selskabet, hvorfor der måtte være tale om hævninger til privatforbrug. Retten fandt derfor, at hævningerne skulle betragtes som maskeret udbytte og beskattes.

SKM2012.661.VLR – Køb af bil som kreditkøb vurderet som yderligere løn

En kapitalejer købte en Porsche fra det selskab, han ejede alle kapitalandelene i. Købet blev foretaget på kredit, ergo som kapitalejerlån. Kapitalejeren havde over for kurator fortalt, at han ikke var i stand til at betale mellemregningen med selskabet. På baggrund heraf fandt Vestre Landsret, at kapitalejeren på tidspunktet for købet ikke var i stand til at indfri lånet, lige som de ikke vurderede, at det var bevist, at der var foretaget afdrag på lånet. Det faktum, at der var sket rentetilskrivning, var ikke tilstrækkeligt for, at retten fandt kreditkøbet som værende et kapitalejerlån. Retten mente derfor, at lånet skulle betragtes som yderligere løn til kapitalejeren og skulle beskattes.

For at opsummere retspraksis, er der en klar tendens til, at hævninger foretaget via mellemregningen med kapitalejeren, overdragelse af aktiver til en værdi under markedsværdien fra selskabet til kapitalejeren eller overdragelse af aktiver fra selskabet til kapitalejeren på kredit, bliver klassificeret som løn eller udbytte, såfremt kapitalejeren ikke har været i stand til at tilbagebetale beløbet ved tidspunktet for hævningen. En væsentlig måde, hvorpå kapitalejeren kan forhindre beskatning er ved ikke at foretage hævninger over mellemregningen og derved helt undgå lån.

Derudover skal der i den situation, hvor kapitalejeren køber et af selskabets aktiver, foretages en veldokumenteret bedømmelse af aktivets værdi, således at man sikrer, at handlen foregår til markedsværdi. En sådan bedømmelse kunne blandt andet foregå via en ekspert vurdering, som er dokumenteret skriftligt, sådan at man kan forsvare værdiansættelsen, hvis der senere sås tvivl derom. For eksempel kan kapitalejeren rådføre sig med en bilforhandler eller en ejendomsmægler, såfremt en bil eller fast ejendom skal handles. Yderligere er det ud fra retspraksis vigtigt, at såfremt man vil have et kapitalejerlån klassificeret som et lån, skal der foreligge en låneaftale med en afdragsordning. Afdragsordningen skal overholdes af kapitalejeren, og der skal ske tilskrivning af renter. Renterne skal som minimum svare til renten, som ville kunne opnås hos en ekstern part, for eksempel banken. Sidste men ikke mindst, bør der være stillet passende sikkerhed for lånet.

Digital indberetning af årsrapporter

Som beskrevet tidligere, er det Erhvervsstyrelsens pligt at foretage kontrol af årsrapporter. Dette foretages stikprøvevist, og er tidligere sket i nogen grad af tilfældighed, idet årsrapporterne blev afleveret i fysisk form, og det dermed ikke var muligt, at udvælge årsrapporter på baggrund af kriterier vedrørende indhold i rapporten. I 2012 begyndte de første årsrapporter at blive indberettet digitalt, såkaldt XBRL-indberetning som led i en større digitalisering inden for den offentlige sektor. Man ser det på mange områder blandt andet for udsendelsen af årsopgørelsen fra SKAT, hvor man skal melde til, hvis man ønsker den sendt med posten og ikke melde fra.

En ændring til afleveringsformen har gjort digital indberetning af årsrapporter obligatorisk for størsteparten af de regnskaber, som skal indberettes til Erhvervsstyrelsen, dog med forskellig indførselsdato alt efter regnskabsklasse. Den digitale indberetning giver dels årsrapporterne en større ensartethed, idet det ikke bliver muligt at afvige fra taksonomien i XBRL-indberetningen, dels gør den det muligt for Erhvervsstyrelsen at foretage deres stikprøveudvælgelse ud fra givne kriterier for indholdet i årsrapporten. Dette kan for eksempel være at udvælge årsrapporter, hvor revisor har afgivet en påtegning med forbehold eller supplerende oplysninger. På denne måde bliver det lettere for Erhvervsstyrelsen at foretage kontrol af selskaber med ulovlige kapitalejerlån og sværere for kapitalejerne at slippe for Erhvervsstyrelsens påkrav om tilbagebetaling og eventuelle bøder ved manglende tilbagebetaling. Ud over bedre muligheder for udvælgelse vil digitaliseringen også medvirke til besparelse af ressourcer til indscanning og anden manuel håndtering i forbindelse med indlevering af fysiske årsrapporter.

Denne håndtering er i stedet overgået til de, der forestår den digitale indberetning. Mange revisionsvirksomheder tilbyder derved at foretage klientens indberetning mod et honorar, men det er også muligt for virksomheden at gøre det selv. På grund af digitaliseringen fremgår der ingen fysiske underskrifter af årsrapporten og et vigtigt element er her, at det er vigtigt at årsrapporten ikke bliver endeligt indberettet, før der er sket godkendelse på selskabets generalforsamling.

Selskabsloves regler imod kapitalejrlån er i første omgang en beskyttelse af kreditorerne og selskabskapitalen. Derudover er reglerne også et middel til at forhindre/vanskeliggøre, at kapitalejere trækker penge ud af selskaber til privatforbrug uden dertil at svare skat. De selskabsretlige regler på området er, at der skal ske en forrentning af det ulovlige mellemværende, samt at pengene skal tilbagebetales til selskabet. Manglende tilbagebetaling kan medføre bøde jævnfør Selskabsloven § 367.

Et af de større problemer hidtil har været, at det har været svært for Erhvervsstyrelsen at identificere de selskaber, hvor lånene har været, da kontrollen er foregået via stikprøver af regnskaber, som er mere eller mindre tilfældigt udvalgt. I forbindelse med digitaliseringen af indberetningen af årsrapporter til Erhvervsstyrelsen må det formodes at give mulighed for bedre kontrol, da man derved kan foretage en søgning på de selskaber, hvor revisor har givet en påtegning med supplerende oplysninger netop vedrørende ulovlige kapitalejrlån. Dermed vurderes muligheden for en ekstra indsats mod kapitalejrlån for væsentligt forbedret.

Hvis man ser på retspraksis på området, er der en tendens til, at lånene omklassificeres til maskeret udbytte eller løn, når der er tale om sager, hvor kapitalejeren enten har købt et aktiv ud af selskabet til underpris, eller hvis der ikke har foreligget en aftale om lånet samt forrentning og/eller afdrag. Derudover har det været afgørende, om kapitalejeren var solvent på tidspunktet for transaktionen, idet man har anset det for tvivlsomt, om kapitalejeren har været i stand til (og har haft til hensigt) at tilbagebetale lånet til selskabet, hvis han ikke var solvent.

Selskabsloven er ikke ændret i forbindelse med skattereformen, hvorfor der fortsat skal ske tilbagebetaling og forrentning af et ulovligt kapitalejrlån, selvom det er blevet beskattet. Dette er en problemstilling, som flere parter i forbindelse med høringen under behandlingen af lovforslaget om Ligningsloven § 16 E har pointeret, idet kapitalejeren derved risikerer dobbeltbeskatning. Dette vil blive behandlet senere i afhandlingen, blandt andet i afsnittet *”Risiko for dobbeltbeskatning”*.

Skatteretlig analyse

Regeringen kom i forbindelse med skattereformen 2012 med et lovforslag til ændring af reglerne omkring kapitalejerlån. Eller mere præcist, er der tale om en tilføjelse af regler på området. Argumentet var, at der ingen skattemæssig konsekvens har været ved lånene, hvorfor man kunne betragte lånene som skattefri indkomst i de tilfælde, hvor lånet opstod uden hensigt om tilbagebetaling.¹

Formålet med forslaget var derfor at fjerne de skattemæssige incitamentter til at optage lånene med krav om, at lånene skal beskattes som løn eller udbytte ved udbetalingstidspunktet. På den måde forhindres det, at en kapitalejer optager lån i sit eget firma til at dække privatforbrug uden at have til hensigt at tilbagebetale lånet og uden at svare skat.²

Ligningslovens § 16 E

Regeringens forslag bestod af en tilføjelse til Ligningsloven i form af en paragraf tilføjelse. Høring og behandling foregik hen over sommeren 2012, og det endelige forslag blev vedtaget i Folketinget med et stort flertal den 13. september 2012. 105 stemte for, kun 3 imod og 71 var fraværende³.

Den vedtagne paragraf blev som følger;

”§ 16 E. Hvis et selskab m.v. omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skatte Lovgivningens almindelige regler om hævnninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2. 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed.

Stk. 2. Ved tilbagebetaling af lån m.v., der er beskattet efter stk. 1, medregnes det tilbagebetalte ikke ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst.”⁴

---

¹ Forslag til Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, fremsat 14. august 2012, bemærkningerne side 7, afsnit 3.1

² Forslag til Lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, fremsat 14. august 2012, bemærkningerne side 7, afsnit 3.1

³ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/l199a/102/410/afstemning.htm#dok>

⁴ Ligningsloven § 16 E

Af paragraffen kan læses, at den gælder lån fra selskaber omfattet af Selskabsskattelovens § 1, hvilket dækker punkterne 1-6, som er en opremsning af en masse forskellige typer selskaber, heriblandt nogle meget specifikke selskaber som for eksempel DSB og Energinet.dk. De nok mest almindelig kendte typer er aktie- og anpartsselskaberne jævnfør punkt 1. Paragraffen i Ligningsloven gælder yderligere tilsvarende selskaber i udlandet. Dette vil som udgangspunkt sige, at det er underordnet, om selskabet er bosiddende i Danmark eller udlandet. Såfremt der er tale om et lån, skal dette behandles som en hævnning uden tilbagebetalingspligt. For en aktionær, som ikke er ansat i selskabet, vil dette svare til udbyttebeskatning efter reglerne i Personskatteloven. For en aktionær, der er ansat i selskabet vil beskatningen skulle foregå som beskatning af løn, såfremt denne vil være forsvarlig i forhold til den arbejdsindsats, kapitalejeren yder. Hvis det ikke findes forsvarligt at udbetale yderligere løn, er alternativet, at lånet beskattes som udbytte.

Beskatning af løn og udbytte

Som beskrevet ovenfor er der to muligheder for beskatning af kapitalejerlån. Såfremt kapitalejerens arbejdsindsats kan retfærdiggøre, at der sker yderligere lønudbetaling, vil dette være en mulig beskatning. Dette medfører indeholdelse af A-skat og indberetning til skattemyndighederne på normal vis for løn.

Såfremt kapitalejeren ikke er ansat, eller man ikke kan retfærdiggøre, at arbejdsindsatsen modsvarer en yderligere løn, skal hævnningen beskattes som udbytte. Ud over indberetning til skattemyndighederne og indeholdelse af udbytteskat er der i Selskabsloven en fastlagt procedure for, hvordan og hvornår udbytte kan udloddes. Dette skal selvfølgelig som udgangspunkt også overholdes, da reglerne er med til at sikre, at man ikke kan udlodde midler fra et selskab, som ikke har frie reserver. Processen for udlodning af udbytte reguleret i Selskabslovens kapital11 om kapitalafgang og vil blive beskrevet nærmere i det kommende afsnit.

Processen omkring udlodning af udbytte

Ulovlige kapitalejerlån skal, som beskrevet tidligere, beskattes som løn eller udbytte. I henhold til reglerne i Selskabsloven er der nogle klare formelle ting, der skal være på plads, før selskabet kan udlodde udbytte. Det er derfor ikke helt problemfrit, at man fremadrettet omklassificerer ulovlige kapitalejerlån til løn eller udbytte. I selskaber, hvor kapitalejeren reelt ikke er ansat, vil kapitalejeren skulle betragte dispositionen som

udbytte og blive beskattet dersom. Jævnfør Selskabsloven § 179 er der 4 måder, hvorpå kapitalejeren kan trække kapital ud af selskabet.

- 1) Ordinært udbytte
- 2) Ekstraordinært udbytte
- 3) Kapitalnedsættelse med efterfølgende udlodning
- 4) I forbindelse med opløsning af selskabet, som udlodning.

Hver af de 4 måder, kræver en særlig proces, der skal være foretaget, før det er muligt at trække pengene ud på korrekt vis.

Ordinært udbytte vedtages ved simpelt stemmeflertal i forbindelse med selskabets ordinære generalforsamling på baggrund af ledelsens foreslåede udbytte. Det er ikke muligt at udlodde mere end det foreslåede, lige som det udelukkende er muligt at udlodde udbytte fra de frie reserver. Generalforsamlingen afholdes årligt i forbindelse med godkendelse af selskabets årsrapport.¹

Ekstraordinært udbytte skal vedtages ved simpelt stemmeflertal på en ekstraordinær generalforsamling. Såfremt seneste regnskab er ældre end 6 måneder, skal der ske review af en mellembalance, såfremt selskabet er revisionspligtigt, før det er muligt at udlodde udbyttet. I lighed med det ordinære udbytte er det ledelsen, der foreslår udbyttet, og det kan udelukkende ske fra de frie reserver.²

Kapitalnedsættelse vedtages i lighed med udbytte på generalforsamlingen. Der kræves et større flertal, idet 2/3 af selskabskapitalen såvel som de fremmødte stemmer skal stemme for³. For at sikre kreditorerne skal disse opfordres til at anmelde deres krav hos selskabet, og det skal registreres hos erhvervsstyrelsen, når kapitalen er nedsat.

Opløsning kan enten ske ved betalingserklæring efter Selskabsloven § 216 eller ved likvidation. Reglerne for udlodning af udbytte ved likvidation er de samme som ved udlodning af ordinært, og ekstraordinært udbytte.

Der er i alle 4 tilfælde tale om en proces, som skal overholdes før udlodning af udbytte kan foretages. Det er derfor ikke uproblematisk, at man skal karakterisere ulovlige kapitalejerlån som udbytte, idet det åbner mulighed for udbytteudlodning uden om de formelle procedurer, som er vedtaget blandt andet for at sikre selskabets fortsatte drift samt kreditorerne. I alle tilfælde vil et kapitalejerlån, som er foretaget ulovligt, og som skal beskattes som udbytte, ikke være foretaget i henhold til reglerne, og det er derfor ikke

---

¹Selskabsloven § 180

²Selskabsloven §§ 182-183

³Selskabsloven § 106

umiddelbart muligt at omklassificere dispositionen til udbytte i stedet for ulovligt kapitalejerlån.

Har men en situation, hvor selskabet ikke har frie reserver og kapitalejeren allerede modtager en løn som er fuldt svarende til arbejdsindsatsen, er dette yderst relevant. Reglerne i Selskabsloven beskytter mod, at der udloddes udbytte af ikke frie reserver, lige som det ikke er muligt at udbetale løn, som ikke modsvarer en tilsvarende arbejdsindsats. Selskabet har simpelthen ikke råd til dispositionen, hvilket i selskabsretlig forstand er et problem, som skal håndteres, mens det i skatteretlig forstand ikke er noget problem, såfremt, der er svaret skat af beløbet. Hvis kapitalejeren optager et lån, som selskabet ikke kan forsvare i hverken yderligere løn eller udlodning af udbytte, har kapitalejeren handlet til skade for selskabet, hvilket efter omstændighederne kan falde ind under Selskabsloven §§ 361-362, hvilket medfører erstatning af skade, som han måtte have påført selskabet eller erstatning for tab, som selskabet måtte lide.

Det er min vurdering, at bevarelsen af de selskabsretlige regler vil være en fordel, idet kapitalejeren får udbetalt nogle midler, som selskabsretligt skal tilbagebetales, mens det skatteretligt skal beskattes som udbytte, hvilket alt efter beløbets størrelse svarer til en skat mellem 27-42 %¹. På den måde får selskabet et tilgodehavende, i stedet for at beløbet skal føres fra de ikke eksisterende frie reserver, og man har i selskabsretlig forstand ikke udloddet udbytte, men blot beskattet kapitalejeren med den skatteprocent et tilsvarende udbytte ville have resulteret i.

Hvem gælder loven?

Ligningslovens regler for beskatning af kapitalejerlån gælder fysiske personer, som har en forbindelse til selskabet svarende til Ligningsloven § 2. Ligningsloven § 2 stk. 1 opstiller 6 typer af scenarier, som skitserer hvilke relationer, der gør sig gældende. Idet der er tale om relationer, hvor den skattepligtige er en fysisk person, er punkt 2 den væsentligste, idet der er tale om en relation, hvor den skattepligtige udøver bestemmende indflydelse over juridiske personer². Det vil sige en kapitalejer med bestemmende indflydelse over for eksempel et aktieselskab. Bestemmende indflydelse er defineret nærmere i Ligningsloven § 2 stk. 2, hvoraf det fremgår, at bestemmende indflydelse både gælder direkte og indirekte. Det vil sige, at kapitalejeren blot skal have råderet ikke nødvendigvis ejerskab over mere end 50 % af stemmerne eller mere end 50 % af kapitalen, for at der er tale om bestemmende indflydelse. Dog skal eventuelle nærtstående kapitalandele medregnes til opgørelsen. Med nærtstående menes slægtninge i ret op - og nedadgående

---

¹ Personskatteloven § 8 a stk. 1 og 2.

² Ligningsloven § 2 stk. 1 punkt 2.

linje samt disses ægtefæller¹. Det vil sige, at kapitalejeren i teorien kan eje en ganske lille andel af stemmerne/kapitalen og stadig have bestemmende indflydelse, såfremt familiemedlemmer som børn, børnebørn eller forældre også besidder kapitalandele.

Heraf kan derved uddrages, at det udelukkende er i situationer, hvor en kapitalejer enten enkeltvis eller tilsammen med nærtstående udøver bestemmende indflydelse over selskabet, at der skal ske beskatning af et kapitalejerlån efter Ligningsloven § 16 E. Det er derfor ikke kun lån til kapitalejere, men også lån til kapitalejeres nærtstående, der skal beskattes, såfremt de sammenlagt kan siges at udøve bestemmende indflydelse. Hvis en nærtstående til en kapitalejer, der har bestemmende indflydelse, låner penge fra selskabet, vil der udløses beskatning efter Ligningslovens § 16 E.

I en situation, hvor en nærtstående ikke er ansat i selskabet og ikke ejer kapitalandele, men alligevel låner fra selskabet, kan man ikke beskatte vedkommende, da han hverken kan modtage løn eller udbytte fra selskabet. Idet reglerne foreskriver, at der skal ske beskatning, må det være kapitalejeren, der bliver beskattet. Argumentet er umiddelbart, at lånet udelukkende er opstået som følge af låntagers relation til kapitalejeren, hvorfor kapitalejeren har været medvirkende årsag til, at lånet har været muligt og derfor er opstået. Man kan sige, at lånet er sket fra selskabet via kapitalejeren til den nærtstående. Kapitalejeren må derfor bære skatten og lønindkomsten eller udbytteindkomsten. Det er selvfølgelig ikke kapitalejeren, der har modtaget pengene, men da det er kapitalejeren, der enten er ansat eller er den, der kan modtage udbytte, er det kapitalejeren, der må bære skattebyrden. Det bevirker yderligere, at man kan diskutere, hvorvidt lånet fra selskabet via kapitalejeren kan betragtes som en gave fra kapitalejeren til den nærtstående, som derefter skal beskattes efter gavereglerne i Boafgiftsloven².

En anden mulighed er, at beløbet betragtes som et lån mellem kapitalejeren og den nærtstående, hvilket vil medføre, at der ikke er tale om en gave. Der er umiddelbart mulighed for at aftale nogle fordelagtige vilkår omkring lånet mellem kapitalejeren og den nærtstående, da man kan aftale, at lånet er på anfordringsvilkår og uden rente, men det er her vigtigt at understrege, at en underskrevet låneaftale mellem parterne er en god idé, da det kan være svært at dokumentere over for skattemyndighederne, at der er tale om et lån og ikke en gave.

Under alle omstændigheder er kapitalejerlån til en kapitalejers nærtstående ikke en fordelagtig ting, idet der både sker beskatning af kapitalejeren og krav om tilbagebetaling af lånet til selskabet. Derudover kan der være en usikkerhed omkring, hvorvidt der yderligere er tale om en gave mellem kapitalejer og dennes nærtstående. Det er derfor umiddelbart en dyr løsning, at lade en nærtstående låne fra sit selskab, da der både skal inde-

---

¹ Ligningsloven § 2 stk. 2.

² John Bygholm & Mette Bøgh Larsen, Aktionærlån beskattes som løn eller udbytte, SR.2012.0328, SR-SKAT ONLINE.

holdes skat, ske tilbagebetaling inklusive renter til selskabet og måske også betales en gaveafgift. Derudover kommer hele aspektet af, at der skal svares skat endnu engang, hvis kapitalejeren senere beslutter at hæve pengene på lovlig vis i selskabet.

Det faktum, at kapitalejere, som ikke udøver bestemmende indflydelse, ikke skal beskattes af ulovlige kapitalejerlån, kan man umiddelbart undre sig over. Et selskab med to kapitalejere, der hver ejer 50 % af selskabet, og hvor begge ejere har alenefuldmagt til banken, vil også kunne lide under et ulovligt kapitalejerlån til den ene eller begge ejere, lige som kreditorerne ikke sikres, og privatforbruget kan foretages for ubeskattede midler. Der vil derfor blive efterladt en fortsat risiko for, at kapitalejere optager ulovlige lån til privatforbrug uden at have til hensigt – eller have evnen til at tilbagebetale pengene, men dette vil ikke være påvirket af indførelsen af Ligningslovens § 16 E, hvorfor disse lån skal behandles som hidtil.

For at sammenfatte vil Ligningslovens § 16 E sige, at en fysisk person, som enten alene eller sammen med nærtstående udøver bestemmende indflydelse over et selskab, skal beskattes af ulovlige kapitalejerlån, som var der tale om løn eller udbytte. Kapitalejere, som ikke udøver bestemmende indflydelse, vil ikke skulle beskattes af lånet efter Ligningsloven, men følger udelukkende reglerne i Selskabsloven.

Som nævnt i indledningen opstår der nogle forskelle og uhensigtsmæssigheder, når man indfører flere regler på et område uden at tilpasse de nye regler til – eller korrigere i de oprindelige regler. Dette medfører nogle problemstillinger og udfordringer, som skal løses for at vide, hvordan kapitalejerlånene fremadrettet skal behandles. Problemstillingerne ved blive fremlagt og belyst i de kommende afsnit.

Ligningsloven § 16 E's problemstillinger

Det oprindelige lovforslag var anderledes formuleret end det vedtagne, og det henviste blandt andet direkte til Selskabslovens § 210. Under behandlingen af lovforslaget fandt man nogle uhensigtsmæssigheder i formuleringen, idet man blandt andet kom i konflikt med reglerne i Selskabsloven på området for transaktioner mellem to koncernforbundne selskaber. Man omformulerede derfor ordlyden i lovforslaget. Baggrunden for forslaget vurderes dog ikke ændret, hvorfor jeg vil se på bemærkningerne til det oprindelige lovforslag for at belyse de bagvedliggende overvejelser for indførelsen af Ligningsloven § 16 E.

Under høringen af lovforslaget kom en række interessenter med deres bemærkninger til lovforslaget. Bemærkningerne kan inddeles i forskellige områder, som alle fremhæver nogle af de problemstillinger, som loven rejser. Idet lovteksten blev ændret undervejs i

processen er en del bemærkninger ikke relevante i forhold til den endelige lov, hvorfor disse ikke er medtaget her.

Med indførelsen af Ligningslovens § 16 E, er der kommet to regelsæt relateret til ulovlige kapitalejerlån. Af betænkningen af 6. september 2012 fremgår det, at man ved beskatning af kapitalejerlån ikke kan tale om, at der foreligger en gæld med tilbagebetalingspligt¹. Ergo vil der i en skatteretlig henseende ikke være krav om, at kapitalejeren betaler lånet tilbage til selskabet i modsætning til reglerne i Selskabsloven, hvor tilbagebetaling er påkrævet. Når man læser høringssvarene er det et af de områder, som fremhæves som problematiske, da man har fået to regelsæt, der absolut ingen sammenhæng har. Dette rejser en række problemstillinger, som vil blive behandlet i dette kapitel. Til at starte med henviste Ligningsloven til Selskabsloven, formentlig i et forsøg på, at få lovene til at hænge sammen, men formuleringen blev fjernet, da man fandt den uhensigtsmæssig. Derfor har de to love ingen sammenhæng.

Selskabs- og skatteretlig håndtering af kapitalejerlån efter 14. august 2012

Den manglende sammenhæng medfører, at et ulovligt kapitalejerlån som hovedregel skal behandles som følger:

Når lånet opstår, skal der jævnfør Ligningslovens § 16 E ske indberetning til skattemyndighederne og indeholdelse af A-skat eller udbytteskat. Herefter er kapitalejeren skatteretligt på sikker grund. Men da de selskabsretlige regler er uændrede, skal kapitalejeren ligeledes forrente mellemværendet, jævnfør Selskabsloven § 215, samt tilbagebetale hele lånet uden hensyn til, at der er svaret skat tidligere. Selskabet vil i sådan en situation have tjent nogle renter, men vil umiddelbart ikke have mistet noget driftsmæssigt, mens kapitalejeren derimod har omkostninger til renter og skat, og dermed lider et betydeligt tab. Hvis kapitalejeren på et senere tidspunkt vil hæve pengene på lovlig vis, skal der igen svares skat, hvorfor kapitalejeren i sådan et tilfælde vil blive dobbeltbeskattet.

Den manglende sammenhæng mellem lovgivningen har også indvirkning på den regnskabsmæssige behandling, idet der bliver en forskel mellem den regnskabsmæssige behandling og den skattemæssige behandling af kapitalejerlånene. Dette behandles i det følgende.

---

¹ Betænkning over Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, side 2

Af lovforslaget fremgår det, at en behandling af kapitalejerlån som løn vil få flyttet mellemværendet fra selskabets aktiver til omkostninger i resultatopgørelsen. Dette er jævnfør lovforslaget med til at give et bedre billede af selskabets finansielle situation og derved også bedre mulighed for kreditorerne til at foretage deres risikovurdering, før de indleder sig i handel med selskabet. Det er vanskeligt at se, at et kapitalejerlån kan fjernes fra selskabets aktiver. Jævnfør Selskabslovens regler er der fortsat tale om, at kapitalejeren har en tilbagebetalingspligt, hvorfor selskabet har et tilgodehavende fra kapitalejeren og derfor skal have posten stående som dette i regnskabet/bogføringen. Vil kreditoren foretage en risikovurdering og finder det problematisk, hvis kapitalejeren har lån i selskabet, er det min vurdering at dette på trods af posten under aktiverne vil kunne gøre dette. Det er, jævnfør Årsregnskabsloven bilag 2, et krav, at tilgodehavender fra ejere og ledelse anføres i en særskilt post under omsætningsaktiver. Derudover har revisor pligt til at afgive en supplerende oplysning i sin påtegning, såfremt der i året har været ulovligt kapitalejerlån i henhold til erklæringsbekendtgørelsen § 7, stk. 2, nr. 2, idet der er tale om overtrædelse af et selskabsretligt område. Se mere herom i afsnittet ”Revisionsmæssige overvejelser i forbindelse med ulovlige kapitalejerlån” nedenfor.

Såfremt regnskabet er fritaget for revision, jævnfør Årsregnskabsloven § 135, og generalforsamlingen har fravalgt revisionen, vil der ikke være samme sikkerhed for årsregnskabet, idet regnskabet ikke er revideret, og revisor dermed ikke har pligt til at afgive supplerende oplysning omkring kapitalejerlån.

Før at et selskab kan fravælge revisionen er der en række betingelser, der skal være opfyldt i henhold til Årsregnskabsloven § 135..

”En virksomhed, der har pligt til at udarbejde årsrapport efter reglerne for regnskabsklasse B, C eller D, skal lade sit årsregnskab og et eventuelt koncernregnskab revidere af en eller flere revisorer, jævnfør dog 2. punkt. En virksomhed, som er omfattet af regnskabsklasse B, jævnfør § 7, stk. 1, nr. 2, kan undlade at lade årsregnskabet revidere, hvis virksomheden i to på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet ikke overskrider to af følgende størrelser, jævnfør dog stk. 2 og 3:

- 1) En balancesum på 1,5 mio. kr.*
- 2) en nettoomsætning på 3 mio. kr. og*
- 3) et gennemsnitligt heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret på 12.” Årsregnskabsloven § 135.*

Derudover er der en række undtagelser i paragraffen, hvoraf stk. 3 er relevant i forhold til denne afhandling, idet ovenstående regel ikke gælder for virksomheder, der ejer kapitalandele og har betydelig indflydelse på disse. Derfor vil det typisk ikke være muligt

for holdingselskaber at fravælge revisionen, da disse i egenskab af at være holdingselskaber ofte ejer betydelige kapitalandele. (Der bliver i 2013 åbnet op for mulighed for at fravælge revisionen af holdingselskaber, såfremt koncernen som helhed har en omsætning under 8 millioner kroner, en balancesum under 4 millioner kroner og et samlet antal fuldtidsansatte under 12 i regnskabsåret, hvorfor der er tale om mindre koncerner)¹.

Idet der er en begrænsning for hvor store selskaber, der fravælger revisionen, må være, er det med til at give en begrænsning i, hvor store de ulovlige kapitalejerlån kan blive netop fordi fravalgsreglen ikke gælder holdingselskaber (som ofte ikke har ansatte og omsætning og derfor som hovedregel falder ind under grænserne ovenfor).

Årsregnskabslovens § 135, stk. 6 og 7 indeholder derudover begrænsning for visse selskaber, sådan at de ikke kan fravælge revisionen i det følgende regnskabsår. Det drejer sig om:

”Når virksomheden eller dens eneejer accepterer et bødeforlæg eller som led i en straf-fesag dømmes for overtrædelse af selskabslovgivningen, regnskabslovgivningen eller skatte- og afgiftslovgivningen” Årsregnskabsloven § 135, stk. 6.

”Hvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ved gennemgang af årsrapporten i henhold til § 159 konstaterer væsentlige fejl eller mangler i forhold til selskabslovgivningen eller regnskabslovgivningen. Årsregnskabsloven § 135, stk. 7

Stk. 6 siger derudover, at det er muligt for Erhvervsstyrelsen at udvide perioden med op til to regnskabsår.

Man har derved i lovgivningen sat en begrænsning for de selskaber, der tidligere ikke har været i stand til at overholde lovgivning eller aflægge regnskaber uden væsentlige fejl og mangler, og man forsøger derved at forhindre en gentagelse. Hvis en kapitalejer derfor er blevet taget for at have optaget et ulovligt kapitalejerlån, vil revisionen ikke kunne fravælges, jævnfør Årsregnskabslovens § 135 stk. 6, og revisor bør derved opda-ge og oplyse om kapitalejerlånet i en supplerende oplysning, indtil forholdet er bragt på plads, hvilket regnskabslæserne dermed kan se.

Hvis Årsregnskabslovens krav til opstillingen af regnskabet er overholdt, er det derfor muligt for kreditoren at se, om der skulle være ulovligt kapitalejerlån i selskabet. Derudover har kreditoren mulighed for at se i regnskabet, hvorvidt det er revideret, og om der har været forbehold eller supplerende oplysninger i årsrapporten på området. Grun-det kravene til revisor påtegning, bør kreditoren den vej igennem kunne sikre sig, at et

---

¹ Kristian Røed, Mindre holdingselskabers mulighed for at fravælge revision, Signatur marts 2013 nr. 1, side 33.

kapitalejerlån er oplyst i regnskabet, grundet de krav, der stilles til revisors påtegning, jævnfør afsnittet ” *Revisionsmæssige overvejelser i forbindelse med ulovlige kapitalejerlån*”. Kreditoren kan derudfra foretage sin egen vurdering af, hvorvidt han har tiltro til selskabet og har lyst til at handle med dem. Der er selvfølgelig et element af usikkerhed, da regnskabet indeholder historiske data, men det er en indikation af, hvordan selskabet kører, og er der oplyst om kapitalejerlån i regnskabet, har kreditoren mulighed for at træffe sin beslutning om fremtidig handel med det i tankerne.

Risiko for dobbeltbeskatning

Det siger sig selv, at dobbeltbeskatning ikke er det optimale for kapitalejeren, og det er et af de områder, som er kommenteret i høringssvarene. Som svar til denne problematik svarer den daværende skatteminister, Thor Möger Pedersen, at det udelukkende er en problematik som opstår, fordi kapitalejeren overtræder reglerne. Hvis kapitalejeren derimod følger reglerne, opstår problematikken ikke, og kapitalejeren bliver ikke dobbeltbeskattet.

Ministerens svar til problematikken rejser ikke mulighed for lempelse i de tilfælde, hvor kapitalejeren bliver dobbeltbeskattet, og det fremgår meget klart af bemærkningerne til høringssvarene, at det absolut er meningen, at kapitalejerne skal overholde reglerne, uden at der skal åbnes mulighed for at undgå beskatningen. Der er dog i ministerens bemærkning til FSR's høringssvar en præcisering af, at kapitalejere, der ved en fejl får overført penge til sig selv og, straks efter det er opdaget, tilbagebetaler, ikke skal omfattes af de skatteretlige regler. Dermed kan kapitalejeren se bort fra beskatningen, såfremt der er tale om en fejl, der straks efter, fejlen er opdaget, er rettet. Ministeren siger i sin bemærkning ikke noget om, hvordan dette skal håndteres, og det er umiddelbart svært at dokumentere, at tilbagebetalingen er sket, straks efter fejlen er opdaget, idet det ikke er til at bevise, hvornår man har opdaget fejlen, men kun, hvornår der er sket tilbagebetaling. Det er muligvis lettere at klarlægge, hvornår fejlen burde være opdaget, såfremt man i forbindelse med bogføring og afstemning af kasse og bankbeholdninger burde forvente, at forholdet bliver opdaget, hvilket umiddelbart virker som en fornuftig forventning, da der løbende bør følges op på selskabets økonomiske situation.

I henhold til Bogføringsloven § 7 skal transaktioner registreres snarest muligt, efter de har fundet sted under hensyn til selskabets art og omfang, lige som afstemninger af beholdninger bør foretages, jævnfør § 7 stk. 3¹. I selskaber, hvor køb og salg foregår hver dag, vil man typisk bogføre løbende og afstemme beholdninger månedligt, når der alligevel skal indberettes moms. Det er derfor forventeligt, at en fejltagtig disposition, som

---

¹ Bogføringsloven § 7.

medfører ulovligt kapitalejerlån, opdages inden for 4 til 6 uger, og fejlen bør derfor rettes inden for denne periode. Såfremt dette ikke er sket, kan det diskuteres, om fejlen er rettet straks.

Det er min erfaring, at afstemninger for nogle mindre selskaber kun sker kvartalsvist og for holdingselskaber, hvor der er ganske få posteringer i året, årligt. I selskaber med meget få posteringer burde det være lettere at have overblik, idet kapitalejeren kender primo balancen fra det seneste regnskab, som han har underskrevet, såfremt han sidder i direktionen eller bestyrelsen. Der bør derved være styr på saldoen på mellemregningen, hvorfor kapitalejeren også må være bekendt med, at en given hævning vil medføre kapitalejerlån. Det er derfor min vurdering, at en fejl, der rettes inden for 3 måneder bør kunne karakteriseres som rettet straks, såfremt, der er tale om et mindre selskab. Ved en frist på 3 måneder har kapitalejeren rig mulighed for at nå at opdage fejlen, såfremt han fejlagtigt har fået overført midler fra selskabet til sin private konto, idet det må forventes, at han jævnligt gennemgår såvel selskabets som sine private kontoudtog eller i hvert fald burde gennemgå dem. Derudover er netbank meget udbredt, hvorfor kontoudtog er let tilgængelige, hvilket yderligere bidrager til, at en længere frist ikke er nødvendig. Bliver fejlen derfor opdaget senere end 3 måneder efter overførslen, er det svært at argumentere for, hvorfor fejlen ikke er rettet tidligere, men der er selvfølgelig tale om en individuel vurdering i forhold til den enkelte situation.

Det er derved klarlagt, at en fejlagtig disposition, der straks rettes ikke skal indberettes til skattemyndighederne som løn eller udbytte. Yderligere er der i bemærkningerne til høringssvarene kommenteret, at det er muligt at søge om omgørelse, men at det vil være svært at opfylde betingelserne i Skatteforvaltningsloven § 29, idet de skattemæssige konsekvenser som udgangspunkt må være kendte, når dispositionen foretages. Det er ikke nærmere defineret, i hvilke situationer omgørelse vil være muligt, men blot påpeget, at det er en konkret vurdering, hvorfor det ikke er udelukket, at man kan få medhold¹.

Som beskrevet er muligheden for omgørelse kun tilstede, såfremt kapitalejeren ikke var bekendt med de skattemæssige konsekvenser af dispositionen, hvilket er svært at godtgøre er tilfældet. Det er derfor usikkert, i hvilke situationer det kunne være muligt at få dispositionen omgjort, hvorfor der nedenfor følger en gennemgang af reglerne for omgørelse og retspraksis på området for at belyse, om omgørelse reelt er en mulighed.

---

¹ Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og Kildeskatteloven, bemærkningerne til § 1 nr. 2.

Skatteforvaltningsloven åbner mulighed for omgørelse af en privatretlig disposition, såfremt dispositionen har medført en ufordelagtig skattemæssig konsekvens¹. En række betingelser gør sig gældende, når man ønsker en disposition omgjort jævnfør Skatteforvaltningsloven § 29.

- ”1. Dispositionen må ikke i overvejende grad have været båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter.*
- 2. Dispositionen skal utvivlsomt have haft utilsigtede skattemæssige virkninger, der er væsentlige.*
- 3. Dispositionen skal have været lagt frem for myndighederne.*
- 4. De privatretlige virkninger af den ændring af dispositionen, der ønskes tillagt skattemæssig virkning, skal være enkle og overskuelige.*
- 5. Alle, der skatteretligt vil blive berørt af en tilladelse til omgørelse, skal tiltræde omgørelsesanmodningen.”* Skatteforvaltningsloven § 29.

Første betingelse siger, at hensigten ikke i overvejende grad må have været at spare eller udskyde skattebetalinger. I relation til kapitalejrlån er det formentlig svært at bevise, at man ikke har haft til hensigt at spare skat, idet alternativet til et lån ville være løn eller udbytte, hvoraf en person er tvunget til at svare skat. Af retspraksis er der flere eksempler på, at omgørelse er blevet nægtet netop på baggrund af manglende opfyldelse af første betingelse i Skatteforvaltningslovens § 29.

Et eksempel er en dom fra Venstre Landsret, SKM2009.621.VLR, hvor et interessentskab og et aktieselskab, ejet af interessenterne, blev nægtet omgørelse for en transaktion fra I/S’et til A/S’et på en million. Første april 2002 havde A/S’et overdraget lokaler til I/S’et, men først i 2003 blev aftalen nedfældet og underskrevet og betaling først foretaget i december 2003. Landsretten fandt det ikke bevist, at dispositionen ikke var båret af hensyn til at spare skat. Interessentskabet havde fradraget huslejegodtgørelsen i beregningen af den skattepligtige indkomst, mens aktieselskabet havde underskud, og dermed ikke skulle svare skat. Til grund for sin afgørelse lagde Landsretten vægt på, at aftalen mellem selskaberne først blev indgået noget senere end overdragelsesdatoen. Derudover blev det i sagen fremlagt, at huslejegodtgørelsen lå over, hvad man måtte anse for markedslejen, hvilket blev underbygget af, at der samtidig var en ekstern lejer af en del af bygningen, som betalte en noget mindre leje pr. kvadratmeter. Omgørelse blev derfor nægtet på baggrund af manglende opfyldelse af første betingelse².

---

¹ Skatteretten 4, Thomson Reuters, 5. Udgave 2. oplag 2011, side 135

² SKM2009.621.VLR

Endnu et eksempel er en sag, hvor forældre overdragede nogle aktier til deres børn. Den anvendte kurs ved overdragelsen blev af skattemyndighederne vurderet for at være for lav, hvorfor overdragelsen ved den opdaterede kurs overstiger grænsen for den værdi, som forældre kan give deres børn uden at skulle betale gaveafgift i henhold til Boafgiftsloven. Familien søgte om omgørelse, da kursen og dermed værdien for aktierne steg, idet de mente at betingelserne for omgørelse var til stede. Til første betingelse lagde familien vægt på, at der var tale om et glidende generationsskifte i aktionærkredsen, hvor forældrene anvendte reglerne for overdragelse inden for familien. De mente derfor ikke, at der var tale om, at dispositionen i overvejende grad var båret af hensyn til at spare eller udskyde skatter. Ligningsrådet fandt imidlertid ikke at første betingelse var opfyldt, idet der i bemærkninger til loven (dengang Skattestyrelsesloven § 37 C, stk. 1) var skrevet, at en overdragelse af aktiver mellem en hovedaktionær og et selskab til en åbenbar over – eller underkurs ikke giver ret til omgørelse. Man fandt, at der i situationen, hvor overdragelsen sker mellem aktionærer og disses børn, er tale om en lignende situation, hvorfor hensigten i bemærkningerne til loven blev lagt til grund for afgørelsen. Omgørelse blev derfor nægtet blandt andet på grund af manglende opfyldelse af første betingelse¹.

Af den sidste sag gennemgået ovenfor er det gjort klart, at overdragelse af aktiver mellem hovedkapitalejer og selskab ikke kan udløse omgørelse. Det vil derfor i sager om maskeret udbytte være yderst vanskeligt og formentlig umuligt at godtgøre, at første betingelse i Skatteforvaltningsloven § 29 er opfyldt i henhold til bemærkningerne i den oprindelige lov². Tilsvarende vil formentlig gøre sig gældende for et regulært lån ydet fra selskab til hovedkapitalejer, idet alternativet til at låne fra selskabet er løn eller udbytte, som skal beskattes. Man kan vende den om. Hvorfor skulle en kapitalejer låne fra selskabet i stedet for at hæve løn eller udbytte, hvis ikke det er for at spare skatten på hævningen? Man kan selvfølgelig argumentere for, at et kapitalejerlån efter indførelsen af Ligningsloven § 16 E også skal beskattes som løn eller udbytte, hvorfor det ikke gør den store forskel, om der er tale om en reel hævning af løn eller udbytte, eller der er tale om et lån. Med denne indgangsvinkel kunne man argumentere for, at første betingelse er opfyldt, men hertil kan siges, at et kapitalejerlån som udgangspunkt på ingen måde er at foretrække frem for løn eller udbytte efter indførelsen af Ligningslovens § 16 E, idet der derved både skal ske beskatning samt tilbagebetaling af lånet med påløbende renter af lånet.

Anden betingelse i Skatteforvaltningsloven § 29 siger, at der skal være tale om en utilsigtet skattemæssig virkning, hvilket vil sige, at man ikke havde forudset de skattemæssige konsekvenser, som den givne disposition har forårsaget. Samtidig skal disse konsekvenser være væsentlige. Det er svært at argumentere for, at man ikke er bekendt med

---

¹ SKM2002.403.LR

² Skattestyrelsesloven § 37 C, stk. 1.

de skattemæssige konsekvenser af kapitalejerlån efter indførelsen af Ligningsloven § 16 E. Det fremgår nu direkte af lovgivning, at lånene skal beskattes, lige som der ikke er et andet alternativ, som kunne have medført, at der ikke skulle svares skat eller en anderledes skat af hævnningen. Man kan sige, at i de situationer, hvor der er sket handel af et aktiv mellem kapitalejeren og selskabet, og det vurderes, at det er sket til underpris, kan der argumenteres for, at de skattemæssige konsekvenser for handelen ikke var kendte, idet man var i den tro, at handelen var foretaget på almindelige markedsvilkår. Argumentet er dog lidt tyndt, idet kapitalejeren bør have dokumentation for, at handelen er sket på markedsmæssige vilkår, som dermed vil medføre, at der ikke bliver tale om maskeret udbytte. Det er derfor vanskeligt at forestille sig en situation, hvor anden betingelse i Skatteforvaltningslovens § 29 er opfyldt.

Tredje betingelse omkring fremlæggelse for myndigheder er en betingelse, der siger, at det ikke er muligt at få omgjort noget, der ikke er indberettet til skattemyndighederne, medtaget i regnskabet eller lignende, der kunne gøre myndighederne bekendt med dispositionen. Hvis der ikke er indberettet løn for et kapitalejerlån, er det heller ikke muligt at få omgjort dispositionen, således at der ikke er tale om løn. Det svarer til, at man ikke kan returnere en vare i en butik, som man endnu ikke har købt. Denne betingelse bør det være muligt at opfylde i forbindelse med kapitalejerlån på grund af indberetningspligten for løn og udbytte, som omtales i afsnittet "*Konsekvens af manglende indberetning til skattemyndighederne*". Såfremt lønnen eller udbyttet er indberettet til skattemyndighederne, er det klart lagt frem, at dispositionen er foretaget.

Fjerde betingelse siger, at det der ønskes omgjort skal have simple og let overskuelige følgevirkninger. Det vil sige, at der ikke må være tale om, at der ved omgørelse skal ske omfattende reguleringer og/eller skønsmæssige ansættelser for at gennemføre omgørelsen¹. En omgørelse af en disposition som kapitalejerlån medfører ikke umiddelbart en masse reguleringer eller behov for anvendelse af betydelige skøn, hvorfor denne betingelse som udgangspunkt altid vil være opfyldt, men i forbindelse med overdragelse af aktiver, kunne der tænkes at opstå komplicerede reguleringer, såfremt aktivet er videregivet, da dette vil medføre reguleringer for flere parter.

Femte og sidste betingelse siger, at alle berørte parter skal tiltræde anmodningen, hvilket vil sige, at de skal acceptere anmodningen. Det er dermed ikke muligt at omgøre en disposition, uden at alle berørte parter er enige i, at dispositionen skal omgøres. Dette bør også være muligt at opfylde.

Med dette for øje i relation til kapitalejerlån, er det vanskeligt at se, hvordan det skulle være muligt at få ret til omgørelse på grund af første og anden betingelse i Skatteforvaltningsloven § 29. Der skal som udgangspunkt være tale om en ganske særlig situati-

---

¹ Den juridiske vejledning 2013-1, afsnit A.A.14.1.2 Betingelser for omgørelse.

on, før det vil være muligt at få omgjort et kapitalejerlån. Det er som sagt tale om en individuel vurdering i den enkelte sag, hvor argumentationen for, hvorfor betingelserne menes at være opfyldt må vurderes enkeltvis i den givne sag. Alternativet til omgørelsen kunne i stedet være skatteforbeholdet i henhold til Skatteforvaltningslovens § 28, som i modsætning til skatteomgørelsen, som forsøges muliggjort efter, at en given disposition er foretaget, gør det muligt at aftale nogle vilkår, som skal gøre det muligt at trække dispositionen tilbage, såfremt vilkårene ikke i sidste ende bliver som forventet. Regler og betingelse herfor vil blive behandlet i det kommende afsnit ”Skatteforbehold i forbindelse med overdragelse af aktiver fra selskab til kapitalejer”.

Skatteforbehold i forbindelse med overdragelse af aktiver fra selskab til kapitalejer

---

I lighed med skatteomgørelse har skatteforbeholdet til hensigt at sikre mod ufordelagtige skattemæssige konsekvenser af en disposition. I modsætning til omgørelse tages beslutningen om skatteforbehold allerede før dispositionen foretages. Hvor omgørelse er en form for fortrydelse, er forbeholdet en sikring af, at man ikke kommer ud i en situation, man rent skattemæssigt ikke ønskede, som for eksempel at en transaktion mellem selskabet og kapitalejeren anses for værende sket på vilkår, der er bedre end markedsvilkår, hvorfor der opstår et lån fra selskabet til kapitalejeren.

Reglerne for skatteforbehold er reguleret i Skatteforvaltningsloven § 28, som er en videreførelse af Skattestyrelseslovens § 37 B. Der er i lighed med reglerne for omgørelse nogle betingelser, som er væsentlige i forhold til at kunne gøre et forbehold gældende. Jævnfør Skatteforvaltningslovens § 28 stk. 1 er det afgørende, at forbeholdet er ”*Klart, skriftligt og oplyst over for told – og skatteforvaltningen senest samtidig med, at told – og skatteforvaltningen oplyses om dispositionens øvrige indhold*”¹. Derudover giver stk. 2 mulighed for, at skattemyndighederne kan undlade at give forbeholdet virkning, såfremt konsekvenserne ikke er klare.

Forbeholdet skal være indgået ved aftalen om dispositionens indgåelse, genstanden for forbeholdet skal være klart defineret, lige som betingelserne for selve forbeholdet skal være klare, sådan at det er defineret, hvad der udløser forbeholdet, og hvilke konsekvenser det skal have².

Det må efter disse regler være muligt, at tage et skatteforbehold i en situation, hvor en kapitalejer køber et aktiv fra sit selskab, og hvor der eksisterer en risiko for, at skattemyndighederne kan anse handlen for at være indgået på ikke markedsmæssige vilkår.

---

¹ Skatteforvaltningsloven § 28 stk. 1.

² Skatteretten 4, Thomson Reuters, 5. Udgave 2. oplag 2011, side 134

Det er dog altafgørende, at der udarbejdes en klar aftale, som utvetydigt skildrer, hvad aftalen vedrører, hvornår forbeholdet træder i kraft samt konsekvenserne, for det tilfælde, at forbeholdet bliver udløst. Der er dog også i bemærkningerne til Ligningsloven § 16 E åbnet op for, at der kan foretages en priskorrektion i situationer, hvor der overdrages aktiver mellem afhængige parter.

I henhold til Ligningsloven § 2, stk. 1 skal handel mellem afhængige parter ske på vilkår, som ville kunne opnås mellem uafhængige parter, såkaldt markedsvilkår eller prisætning efter armslængdeprincippet. Såfremt skattemyndigheden efterfølgende vurderer, at handelen ikke er foretaget på markedsvilkår, kan der i henhold til Ligningsloven § 2, stk. 5, samt bemærkningerne til Ligningsloven § 16 E, ske en korrektion i form af, at kapitalejeren påtager sig en betalingsforpligtelse, svarende til forskellen mellem den betalte pris og den vurderede markedspris, sådan at prisen bliver korrigeret til af svare til markedsvilkår. Muligheden foreligger kun, såfremt kapitalejeren ikke er insolvent og det vurderes, at betalingsforpligtelsen kan og vil blive tilbagebetalt. Bemærkningerne til lovforslaget præciserer yderligere, at der ikke er tale om et kapitalejerlån, hvis betalingsforpligtelsen er foretaget inden for selskabets sædvanlige forretningsområde^{1,2}.

Uretfærdig forskelsbehandling?

Dobbeltbeskatningen rejser en problemstilling yderligere, som er bemærket i høringsvarene. Kapitalejeren, som indberetter lånet som løn eller udbytte, svarer skatten og tilbagebetaler, som reglerne foreskriver, for derefter at foretage udbetalingen på lovlig vis i form af løn eller udbytte, dobbeltbeskattes. Modsat vil kapitalejeren, der optager lån og følger de skatteretlige regler ved at svare skat for derefter ikke at foretage sig yderligere, slippe for dobbeltbeskatningen. Dette giver et uretfærdighedselement, idet det umiddelbart ikke kan svare sig, at være lovlydig og tilbagebetale lånet, idet man derved straffes med dobbelt skat, når man skal have pengene ud på lovlig vis. Kapitalejeren, der undlader at tilbagebetale, vil dog stadig i selskabsretlig forstand have et ulovligt lån, som skal forrentes og tilbagebetales, jævnfør Selskabsloven, og revisoren skal oplyse om lånet i sin revisionspåtegning, således at regnskabslæsere får kendskab til problemet. Problemet er derved ikke væk, og man kan sige, at incitamentet til at optage lån i bedste fald er formindsket, men man har tidligere kunnet konkludere, at det har været stort set uden konsekvenser at optage lånene, hvilket underbygges af den stigende

---

¹ Sædvanligt forretningsområde, er defineret nærmere i afsnittet "*Selskabsloven anno 2009/2010*", idet sædvanligt forretningsområde må relatere sig til "*Sædvanlig forretningsmæssig disposition*".

² Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og Kildeskatte-loven, bemærkningerne, afsnit 3.1.3.2.

tendens for kapitalejerslån, som FSR's undersøgelse har klarlagt¹. Såfremt kontrollen af kapitalejerslån ikke forbedres efter de nye regler, er det en aktuell problemstilling, at lånene fortsat ikke bliver tilbagebetalt til trods for kravet herom i Selskabsloven.

I et helt konkret tilfælde kan man forestille sig, at kapitalejeren foretrækker kapitalejerslånet i stedet for den korrekte måde med beskatning som løn eller udbytte. For et selskab, der reelt ikke har egenkapitalen til, at kapitalejeren kan trække ekstra løn eller udbytte, uden at det er til gene for selskabet, kan det være relevant for kapitalejeren at optage lån i stedet for at trække løn eller udbytte. Dette for at undgå tab af egenkapital. Et kapitalejerslån vil ikke påvirke driften og egenkapitalen rent selskabsretligt på grund af kravet om tilbagebetaling. Selve lånet vil stå under passiverne og blot medføre træk på likviditeten, hvilket i sig selv også kan være problematisk for den daglige drift, men ikke for egenkapitalen direkte. Det primære formål med at beskytte selskabets kreditorer vil derved ikke være opfyldt, mens det sekundære formål om, at privatforbrug skal ske for beskattede midler, er opfyldt. Der er dog bestemmelsen i Selskabsloven, som definerer, at kapitalejeren hæfter personligt, for det tab selskabet måtte lide, som følge af den ulovlige disposition, jævnfør Selskabsloven § 215, stk. 2. Men har kapitalejeren en rigtig dårlig privatøkonomi, vil dette næppe hjælpe kreditorerne, og de risikerer derved fortsat tab, såfremt kapitalejeren ikke kan betale.

FSR nedsatte som tidligere sagt en arbejdsgruppe i forbindelse med vedtagelsen af Ligningsloven § 16 E. Arbejdsgruppen kom i december med det første udspil til en fortolkning og løsningsmodel på problemstillingen med dobbeltbeskatning i forbindelse med forskellige scenarier. Senere forventes en mere udførlig vejledning eller redegørelse.

FSR foreslår, at man inde for samme år, som hævnningen er foretaget, omklassificerer hævnningen til løn, såfremt dette er muligt. Det vil sige, såfremt kapitalejeren er ansat i virksomheden, arbejdet står mål med lønnen, og det er forsvarligt at hæve yderligere løn: FSR lægger vægt på, at formalia skal være i orden før udgangen af regnskabsåret, hvilket betyder, at der skal være indgået aftale mellem kapitalejeren og selskabet om den ekstra løn, lønnen skal være indberettet og A-skatten betalt ligesom kapitalejeren skal have tilbagebetalt den del af beløbet, som betales til A-skat, tilbage til selskabet. Derudover fremhæver FSR, at der selvfølgelig skal ske renteberegning af mellemværendet fra perioden, hvor lånet opstår, til det bliver konverteret til løn, idet hævnningen i denne periode må betragtes som kapitalejerslån.

Såfremt A-skatten ikke er afregnet pr. balancedagen, men øvrige formalia er på plads, påpeger FSR, at kapitalejeren, ud over det lån, som har været i året, og som rentebereg-

---

¹ FSR, Analyse - Brug af ulovlige lån til aktionærer, anpartshavere og ledelser i danske virksomheder - oktober 2012, side 2

nes, har et lån svarende til A-skatten til selskabet pr. balancedagen, som også skal renteberegnes.

Såfremt der ikke er kommet orden i formalia pr. balancedagen, mener FSR, at det ikke er muligt at konvertere lånet til løn i det netop afsluttede regnskabsår, da dette derved vil vedrøre det nye regnskabsår. Det betyder, at der ud over et kapitalejerlån svarende til hævnningen, også er en gæld for A-skat af lånet, som kapitalejeren dermed skylder selskabet, sådan at gælden svarer til lånet plus A-skatten, hvortil der skal skrives renter i henhold til Selskabsloven § 215.

Fortolkningen bygger ud over reglerne i henholdsvis Selskabsloven og Ligningslovens § 16 E også på et svar fra Erhvervsstyrelsen om den konkrete problemstilling.¹

Der er ingen tvivl om, at det er muligt at modregne lånet i fremtidige løn - eller udbyttebetalinger, men hvorvidt det er muligt at omklassificere lånet til løn i samme regnskabsår, og dermed undgå dobbeltbeskatning, er mere usikkert. FSR har udarbejdet deres fortolkning, men idet der ikke har været prøvet en sag på det, er det ikke sikkert, at skattemyndighederne eller for den sags skyld en dommer ser på det på samme måde og anerkender omklassificering fra lån til løn.

[Ligningslovens § 16 E's sammenhæng til Selskabsloven § 33](#)

I forbindelse med stiftelse af selskaber gives der i Selskabsloven mulighed for, at man ikke indbetaler hele selskabskapitalen ved stiftelsen. Jævnfør Selskabsloven § 33 skal minimum en fjerdedel af selskabskapitalen indbetales og minimum 80.000 kroner. Indbetalingen af den resterende del af selskabskapitalen kan udskydes, hvilket i praksis betyder, at selskabet har et tilgodehavende i form af selskabskapital, som kapitalejerne skal indskyde på forlangende fra direktion eller bestyrelse. Problemstillingen er fremsat af Deloitte i forbindelse med høringen for lovforslaget, og som svar bemærker daværende skatteminister Thor Möger Pedersen, at man skal anse endnu ikke indbetalt selskabskapital som en almindelig forretningsmæssig disposition i henhold til Selskabsloven § 212². Der burde derved som udgangspunkt ikke opstå problemer i relation til delvis indbetaling af selskabskapitalen og beskatning af kapitalejerlån. Dog vil der i den situation, hvor den resterende selskabskapital kræves indbetalt, kunne opstå en situation, hvor den manglende kapital kan karakteriseres som ulovligt kapitalejerlån, såfremt kapitalejeren ikke indbetaler kapitalen. Derved vil der opstå et tilgodehavende fra kapitalejeren, som ikke længere kan betragtes som en almindelig forretningsmæssig disposition,

---

¹ FSR, arbejdsgruppen, Ulovlige lån til hovedaktionærer, december 2012.

² L 199 A - FT 2011/12, bilag 13

fordi kravet om indbetaling af kapitalen er blevet overhørt. I sådan en situation vil Ligningslovens regler træde i kraft og dermed medføre beskatning af mellemværendet.

Lån opstået før og efter 14. august 2012

Ligningsloven § 16 E gælder udelukkende lån optaget den 14. august 2012 eller senere. Der er dermed en række lån optaget før denne dato, som ikke er omfattet af kravet om beskatning og dermed udelukkende følger de selskabsretlige regler. Det betyder, at de renter der tilskrives lånet efter 14. august 2012 vedrører det oprindelige lån optaget før indførelsen af Ligningsloven § 16 E, hvorfor disse ikke skal betragtes som et nyt lån, der udløser beskatning. Det er udelukkende, hvis kapitalejeren låner yderligere midler, at disse skal betragtes som et nyt lån, som derfor skal beskattes¹.

Såfremt vilkårene for et lån, der eksisterede den 14. august 2012 ændres, kan man argumentere for, at det oprindelige lån er blevet indfriet, og et nyt lån er blevet optaget. Ændring af et låns vilkår kan dermed udløse beskatning efter Ligningsloven § 16 E.

Disse ændringer af lånevilkår, drager mig videre til situationen, hvor en kapitalejer får eftergivet lånet som følge af insolvens ved selskabets konkurs. Gældende ret før ændringen af Ligningsloven var, at en insolvent kapitalejer, der havde gæld til et selskab, som gik konkurs, fik en skattefri fordel i form af en gældseftergivelse, idet fordringen på tidspunktet for eftergivelsen ingen værdi har for selskabet, grundet insolvensen. Ud over den skattefri fordel af gældseftergivelsen har kapitalejeren mulighed for at fradrage tabet på kapitalandele på årsopgørelsen. Vel at bemærke et fradrag, som er fremførselsberettiget til senere år.²

Netop denne ret til både at få skattefordel af gældseftergivelse samt fradrag for tab på kapitalandele blev af bemærkningerne til lovforslaget fundet urimelig, idet der i den situation er tale om, at kapitalejerlån er en medvirkende faktor til selskabets konkurs. I forbindelse med ændringen af Ligningsloven blev der derfor også foretaget en ændring af Kursgevinstloven, idet gevinst ved eftergivelse af gæld til selskabet fremadrettet skal indgå i opgørelsen af den skattepligtige indkomst, jævnfør Kursgevinstloven § 21, stk. 2, såfremt der ikke er sket beskatning af lånet ved udbetalingstidspunktet. Det betyder, at lån fra før 14. august 2012, fremadrettet ikke vil kunne medføre ”dobbelt” fradrag i indkomsten, hvis selskabet går konkurs, eller kapitalejeren på anden måde opnår gevinst for gældseftergivelse på grund af insolvens.

---

¹ John Bygholm & Mette Bøgh Larsen, Aktionærlån beskattes som løn eller udbytte, SR.2012.0328, SR-SKAT ONLINE.

² Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og Kildeskateloven, bemærkningerne, afsnit 3.1.4.1.

Ændring af Ligningsloven har derfor haft følger i Kursgevinstloven, sådan at en række uhensigtsmæssigheder omkring ulovlige kapitalejerlån er korrigeret. Forhåbentlig vil indførelsen af Ligningsloven § 16 E og ændringerne i Kursgevinstloven bidrage til færre kapitalejerlån og større grad af beskatning af de midler, som kapitalejeren hæver til privatforbrug. Der er ingen tvivl om, at kapitalejerlån er blevet gjort ufordelagtige i forhold til, hvis kapitalejeren fra starten udbetaler midlerne som løn eller udbytte, hvilket i nogen grad bør medføre færre kapitalejerlån fremadrettet

Hvorvidt ændringer vil ramme de virkelig udspekulerede kapitalejere, som vi kender fra medierne i forbindelse med store svindelsager, er dog mere uvist. Disse kapitalejere har gennem deres adfærd udvist en høj grad af ligegyldighed over for de regler, der er inden for selskabs – og skatteretten.

Noget af det allermest afgørende for at ændringerne skal have succes, sådan at kapitalejerne eller selskaberne indberetter lån og gevinster i henhold til reglerne, er derfor i lige så høj grad, at skattemyndighederne skal udføre den nødvendige kontrol af kapitalejernes hævninger og selskabernes regnskaber og indberetninger. Dette bliver behandlet i det følgende afsnit, ”*Kontrol af korrekt indberetning*”, lige som konsekvenserne af manglende indberetning bliver gennemgået.

Kontrol af korrekt indberetning

En ting er risiko for dobbeltbeskatning, mulighed for omgørelse og ændringer i muligheden for ”dobbelt” fradrag i forbindelse med gældsafgivelse. En helt anden og meget relevant problemstilling er, hvordan det skal blive skattemyndighederne bekendt, at der er sket en overtrædelse af Ligningslovens § 16 E, hvis kapitalejeren ingen interesse har i at svare skat af lånet og derfor ikke indberetter det. Med de gamle regler foregik kontrollen dels gennem revisors arbejde og rapportering via påtegning og dels gennem Erhvervsstyrelsens stikprøvekontrol. Årsrapporten og revisors påtegning aflægges årligt, og det er blandt årsrapporterne, at Erhvervsstyrelsen udvælger stikprøver. Det er derfor kun en brøkdel af samtlige aflagte årsrapporter for samtlige danske selskaber, der bliver kontrolleret. Af lovforslagets afsnit 3.1.2.1 fremgår, at det er ressourcerelevende for Erhvervsstyrelsen at håndhæve de selskabsretlige regler, hvorfor det stort set er risikofrit at optage ulovlige kapitalejerlån¹.

---

¹ Bemærkninger til Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, 14. august 2012, afsnit 3.1.2.1

Det er svært at se, hvordan det skulle være mindre ressourcekrævende, at skattemyndighederne skal håndhæve de skatteretlige regler, end at Erhvervsstyrelsen skal håndhæve de selskabsretlige regler. Såfremt en kapitalejer ikke ønsker at indberette lånet til skattemyndighederne, er der ikke noget, der automatisk fortæller skattemyndighederne, at der er optaget et lån. De skatteretlige regler har derimod medført, at der nu er to regelsæt, hvor to forskellige instanser skal føre kontrol og sikre håndhævelse, hvilket i sig selv må blive mere ressourcekrævende end tidligere.

Nogle vil til netop argumentet omkring ressourcer pointere, at der er kommet nye regler for indberetning af årsrapporter, som medfører en digitalisering af indberetningen, som beskrevet tidligere. Denne digitalisering burde alt andet lige give bedre mulighed for at identificere selskaber med ulovlige kapitalejerlån grundet revisors supplerende oplysning i påtegningen, og derved også gøre en mere specifik indsats mod ulovlige kapitalejerlån for mulig og mindre ressourcekrævende end tidligere.

Af det oprindelige lovforslag fremgår det, at man ikke forventer, at vedtagelse af forslaget vil have økonomiske konsekvenser for det offentlige¹. Jævnfør ovenstående er det vanskeligt at se, at der ikke skulle være økonomiske konsekvenser for det offentlige. Der er umiddelbart ikke krævet nogen former for tilpasning eller nyanskaffelse af systemer, idet systemerne til indberetning af løn og udbytte allerede eksisterer, men det er ressourcekrævende i forbindelse med de mandetimer, som skal bruges til at udføre kontrollen. Det er muligt, at skattemyndighederne vil udføre kontrollen i forbindelse med allerede eksisterende kontroller eller i samarbejde med Erhvervsstyrelsen i forbindelse med deres stikprøver, men at det ikke skulle kræve ekstra ressourcer virker ulogisk. Det er umiddelbart nærliggende at tro, at det ville have været mindre ressourcekrævende at foretage kontrollen ud fra de oprindelige regler og med den nye digitale indberetning af årsrapporter gennem et øget indsats mod kapitalejerlån. Der vil være en manglende indtægt af skatterne, men det vil formentlig i højere grad være muligt at fange de, der overtræder selskabsreglerne og derved kunne få udstedt bøder og kræve lånene tilbagebetalt.

Et, formentlig, tungtvejende argument for at indføre beskatning af kapitalejerlån er, at det gør det lettere at kræve skat af lånene. Som det tidligere er skitseret i forbindelse med gennemgangen af retspraksis for kapitalejerlån, har der i høj grad været en praksis, hvor lånene blev omklassificeret til løn eller udbytte, når der ikke lå klare indikationer på, at lånene var helt reelle lån, som ville blive tilbagebetalt. Med indførelsen af beskatning på kapitalejerlån, har skattemyndighederne mulighed for at opkræve skatten uden først at skulle i gennem lange processer med at få lånene omklassificeret, og dermed af lovgiverne opfyldt det sekundære formål med forbuddet mod kapitalejerlån.

---

¹ Bemærkninger til Forslag til lov om ændring af ligningsloven, kursgevinstloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven, 14. august 2012, afsnit 5.2

I Kildeskatteloven er der klare regler for, at der skal indeholdes A-skat af lønudbetalinger og udbytteskat af udbytteudlodninger. Dette betyder, at udbetaling af et kapitalejerlån skal indberettes til skattemyndighederne efter reglerne i Kildeskatteloven, hvilket betyder, at såfremt lånet skal anses som løn, skal der ved udbetalingstidspunktet ske indeholdelse af A-skat¹. Ligeledes gælder det for udlodning af udbytte. I forbindelse med udlodning af udbytte, skal der indeholdes udbytteskat, hvilket i 2013 svarer til 27 % skat².

Selskabet straffes med bøde, hvis der ikke indeholdes skat af udbetalingen, såfremt den manglende indeholdelse af skat er bevidst eller skyldes grov uagtsomhed³. Foreligger der særlige omstændigheder, eller skyldes den manglende indeholdelse af skat et bevidst forsøg på at unddrage skat, kan der tildeles straf på op til 1 år og 6 måneders fængsel⁴. Af retspraksis kan det ses, at bøderne, der idømmes, er relativt store og at det ikke er ualmindeligt, at der idømmes fængselsstraf for forseelsen.

SKM2013.66.ØLR – Manglende momsangivelse samt indeholdelse af A-skat:

Den tiltalte var anklaget for at have undladt at indgive momsindberetninger samt udbetaling af løn uden at indeholde A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Landsretten stadfæstede byrettens dom, hvorfor den tiltalte blev erklæret skyldig og idømt en bøde på 432.000 kroner samt fængsel i 3 måneder.

SKM2013.12.ØLR – Løn til østarbejdere uden skattekort:

En indehaver af en enkeltmandsvirksomhed blev tiltalt for at have udbetalt løn til primært østarbejdere uden skattekort og personnummer uden at indeholde A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Tiltalen lød på skattesvig af særlig grov karakter. Byretten idømte den tiltalte 6 måneders fængsel, hvoraf de 2 var ubetingede, samt en bøde på 674.000 kroner. Byrettens dom blev stadfæstet i Landsretten, men med 3 måneders ubetinget fængsel ud af de 6 måneder.

---

¹ Kildeskatteloven § 46.

² Kildeskatteloven § 65.

³ Kildeskatteloven § 74, nr. 1.

⁴ Kildeskatteloven § 74 stk. 2.

SKM2012.69.VLR – Direktør handlet groft uagtsomt:

En direktør blev tiltalt for grov uagtsomhed i forbindelse med manglende betaling af A-skat og arbejdsmarkedsbidrag, idet direktøren ikke havde foretaget kontrol eller forespurgt revisor omkring indberetning og indeholdelse af skat. Direktøren havde løbende ført kontrol med bankkontoudtog, hvorfor retten fandt, at han burde have undret sig over, at der ikke blev foretaget udbetalinger til A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Byretten dømte derfor direktøren skyldig i tiltalen og idømte ham en bøde på 540.000 kroner, hvilket blev stadfæstet i Landsretten.

SKM2012.8.VLR – Storstilet skattesvig og manglende indeholdelse af A-skat:

En direktør havde ikke indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag af udbetalinger, der havde karakter af løn. A-indkomsten udgjorde 26 millioner kroner. Derudover havde han medvirket til momsunddragelse for 5 millioner kroner gennem et andet selskab ved udskrivning af fiktive fakturaer, og det blev vurderet, at direktørens skattepligtige indkomst var selvangivet for lavt. Sagen var omfattende med tiltale for momssvig, skattesvig, manglende indeholdelse af A-skat, samt medvirken til urigtige momsangivelser og manglende selvangivelse. Samlet havde direktøren unddraget skattemyndighederne for 8,2 millioner kroner, hvorfor han blev idømt 2 års fængsel af Landsretten samt en erstatning til skattemyndighederne på 5,5 millioner kroner.

SKM2011.803.VLR – Tiltale for drift af uregistreret virksomhed:

Den tiltalte drev virksomhed i form af oprydning på byggepladser og lignende. I perioden, hvor det stod på var der et varierende antal ansatte, som modtog lønnen i kuverter. Den tiltalte erkendte, at han havde drevet uregistreret virksomhed, og at han var bekendt med, at der skulle indeholdes A-skat og arbejdsmarkedsbidrag af lønningerne til de ansatte. Idet den tiltalte erkendte sig skyldig blev han idømt 1 års fængsel samt en tillæggsbøde på 1.946.000 kroner.

SKM2011.524.ØLR – Ledelsen i rengøringsfirma tiltalt for at udbetale sort løn:

Tiltalte, som udgjorde den reelle daglige ledelse af et rengøringsfirma, stod tiltalt for at have udbetalt sorte lønninger fra firmaet. Selskabet anvendte underleverandører, når der var behov for yderligere ansatte, og det var hos en af disse underleverandører, at den tiltalte søgte hjælp til at dække over, at han havde udbetalt løn til de ansatte uden at indeholde A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Den tiltalte nægtede sig skyldig. Byretten lagde til grund, at den tiltalte havde fungeret som den daglige leder, i form af bogføring, fakturering, kontakt til underleverandører og ansatte og udbetalte lønninger. Dette blev bestyrket af, at direktøren sjældent var til stede i firmaet og ikke talte dansk. Derudover lagde retten til grund, at den tiltalte havde henvendt sig til underleverandøren og søgt om hjælp til at dække over forseelserne. Tiltalte blev derfor kendt skyldig og straffet med fængsel i 2 år og skulle betale en tillæggsbøde på 4.675.000 kroner. Dommen fra byretten blev anket til Landsretten, som stadfæstede dommen.

Det er utvivlsomt betragtelige bøder, som udstedes i sager, hvor der ikke er indeholdt A-skat af løn, når det vurderes, at der er tale om en bevidst handling eller grov uagtsomhed, lige som risikoen for fængsel er til stede. Dette kan være en faktor, som er med til at forhindre kapitalejerlånene eller i hvert fald forhindre manglende indberetning og indeholdelse af skat og dermed fjerne incitamentet for overhovedet at foretage udbetalingen.

Lån mellem Danmark og udlandet

Endnu en problemstilling er, hvordan det skal tackles, når udenlandske selskaber låner penge til kapitalejere bosiddende i Danmark. I den situation kan der være tilfælde, hvor selskabet blot gør noget, som de har mulighed for i forhold til det pågældende lands regler omkring kapitalejerlån. Ligeledes kan der være en problemstilling omkring, at en udenlandsk kapitalejer låner fra et dansk selskab. Begge scenarier bliver behandlet i det følgende.

International dobbeltbeskatning og OECD's modeloverenskomst

I nogle lande er det lovligt for selskaber at låne til kapitalejerne, såfremt der er frie reserver i selskabet. I disse lande har man vurderet, at såfremt lånet er forsvarligt i forhold til selskabets kapitalbehov i forhold til fortsat drift, er der ingen problemer og risiko for kreditorerne, hvorfor kapitalejerlånene er lovlige. I den situation, hvor et selskab beliggende i et land, hvor kapitalejerlån ikke er forbudt, låner en dansk kapitalejer, som er skattepligtig til Danmark, penge, hvordan skal dette så behandles?

Ligningslovens § 16 E åbner ikke op for lempelse eller undtagelse fra bestemmelserne i situationer, hvor lovgivningen i landet, hvor selskabet er beliggende, er anderledes end i Danmark. Tværtimod er det i Ligningsloven formuleret, at paragraffen også gælder selskaber beliggende i udlandet, hvorfor kapitalejeren skal beskattes af lånet i Danmark. Der er intet i forarbejderne til loven, der åbner op for lempelse i netop denne situation, hvorfor der ikke kan være tvivl om beskatningen på trods af, at lånet i selskabets hjemland ikke er ulovligt. Det vil derfor ikke være fordelagtigt, at kapitalejeren modtager lånet, idet han ud over tilbagebetaling samt renter ligeledes skal svare skat af pengene.

Der hvor situationen bliver mere kompleks, er i tilfælde, hvor kapitalejeren ikke nødvendigvis er fuld skattepligtig til Danmark eller hvis landet, hvori selskabet ligger, har en lignende beskatningsregel, hvorfor kapitalejeren risikerer dobbeltbeskatning i form af skat til selskabets hjemland samt til Danmark. Danmark har indgået dobbeltbeskat-

ningsaftaler med en lang række lande, som netop skal være med til at modvirke international dobbeltbeskatning, men der er også en række lande, som Danmark ikke har indgået aftaler med.

Generelt gælder der for udbytte udbetalt fra et dansk selskab til en udenlandsk kapitalejer, at der påhviler indkomstmodtageren at svare skat til Danmark, jævnfør Kildeskatteloven § 2 stk. 1 nr. 6. Det, der fremgår af paragraffen, er dog, at det gælder, når indkomsten er skattepligtig efter Ligningsloven § 16 A stk. 1 og 2, men idet der i Ligningsloven § 16 E henvises til, at kapitalejerlån behandles efter de almindelige regler om hævnings uden tilbagebetalingspligt, er det min vurdering, at et ulovligt kapitalejerlån også skal behandles efter Kildeskattelovens § 2 stk. 1 nr. 6. Dette medfører, at kapitalejerlån fra et dansk selskab til en kapitalejer i udlandet, som udøver bestemmende indflydelse, som hovedregel skal beskattes i Danmark. Såfremt der ikke er indgået dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem landene, vil der derfor være risiko for dobbeltbeskatning, idet kapitalejeren efter danske regler er skattepligtig til Danmark af kapitalejerlånet.

I den situation, hvor landene har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst, skal beskatningen dog ske efter overenskomsten. Som sagt har Danmark indgået dobbeltbeskatningsoverenskomster med en lang række lande, og disse bygger i høj grad på OECD's modeloverenskomst¹. Der vil derfor blive taget udgangspunkt i denne model i forbindelse med klarlæggelsen af, hvordan lånet skal behandles, når der foreligger en dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Vi ser på situationen fra før, hvor et dansk selskab låner et beløb til en udenlandsk kapitalejer, dog med den ændring, at der i denne situation foreligger en dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem landene, som bygger på OECD's modeloverenskomst. I henhold til modeloverenskomsten artikel 10, nr. 1 skal udbytte, der udbetales fra Danmark til en kapitalejer i udlandet, beskattes i udlandet. Det vil sige, at beskatningsretten som udgangspunkt følger kapitalejerens hjemland, det såkaldte domicilland². Efter denne regel, vil kapitalejeren ikke skulle svare skat til de danske skattemyndigheder, men udelukke i sit hjemland. Der er dog i modeloverenskomstens artikel 10, nr. 2, punkt b klarlagt, at det er muligt at beskatte udbytte til andre aktionærer end selskaber, der ejer mindst 25 % af kapitalen med op til 15 % af bruttobeløbet af udbyttet. Det er op til landenes indbyrdes aftale, at klarlægge, hvordan dette skal gøres³.

Såfremt Danmark indeholder udbytteskat, åbnes der op for lempelse i kapitalejerens domicilland efter reglerne i artikel 23 A og artikel 23 B⁴. Der eksisterer to metoder til ophævelse eller lempelse af dobbeltbeskatning i relation til OECD's modeloverens-

---

¹ Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. Udgave 1. oplag, side 26.

² Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. udgave 1. oplag, side 228.

³ OECD Modeloverenskomst, artikel 10, nr. 1, punkt b.

⁴ Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. udgave 1. oplag, side 228.

komst, exemptionsmetoden og kreditmetoden. Såfremt landene har aftalt lempelse efter exemptionsmetoden, vil kapitalejerens domicilland, uanset om kildelandet, i dette tilfælde Danmark, har indeholdt skat, ikke kunne kræve yderligere skat af udbyttet, som derved udelukkende kan beskattes i kildelandet¹. Dette vil betyde en skat svarende til maksimum 15 % i henhold til modeloverenskomstens artikel 10, nr. 2, punkt b.

Sker der i stedet lempelse efter kreditmetoden, artikel 23 B i OECD's modeloverenskomst, kan den til kildelandet betalte skat modregnes i den skat, som skal betales til domicillandet. På den måde vil kapitalejeren blive beskattet efter sit hjemlands skatte regler, såfremt denne beskatning er større end den i kildelandet, det vil i dette tilfælde sige Danmark, betalte skat på maksimum 15 % af bruttobeløbet². Hvis vi forestiller os, at domicillandet har en udbytteskatteprocent på 27 %, og Danmark har indeholdt 15 % kildeskat, kan kapitalejeren få modregnet de 15 % i skatten i sit hjemland og kun betale den resterende skat, svarende til 12 %. Kapitalejeren vil dermed aldrig betale en skat, der er højere end skatten i sit hjemland.

I den modsatte situation, hvor selskabet ligger i udlandet, og kapitalejeren er skattepligtig til Danmark, gælder der i henhold til globalindkomstprincippet, at al indkomst fra både indland og udland skal medtages i opgørelsen af den skattepligtige indkomst³. Der er derved ingen tvivl om, at kapitalejeren skal svare skat i Danmark for et lån ydet af et udenlandsk selskab, hvor kapitalejeren udøver bestemmende indflydelse. Såfremt kapitalejeren ikke er ansat i selskabet, skal lånet efter danske regler beskattes som udbytte, som er reguleret i OECD's modeloverenskomst artikel 10, men dette gør sig ikke nødvendigvis gældende, såfremt kildelandet, det vil sige selskabets hjemland, ikke karakteriserer kapitalejerlån som udbytte. Såfremt kildelandet betragter kapitalejerlånet som udbytte, vil beskatning skulle ske efter samme principper, som i tilfældet, beskrevet ovenfor, hvor kapitalejeren er bosiddende i udlandet, og selskabet ligger i Danmark.

Betragter kildelandet ikke kapitalejerlånet som udbytte, men dog stadig som indkomst, som ikke kan falde ind i en af grupperne i artiklerne 6 til 20, skal beskatningen ske efter modeloverenskomstens artikel 21, som vedrører beskatning af andre indkomster, som ikke kan henføres til de øvrige artikler⁴. Artikel 21, nr. 1 siger, at indkomst der er modtaget fra et andet land, skal beskattes i dette land. Det vil sige, at den indkomst, som modtages af en dansk kapitalejer fra et udenlandsk selskab, skal beskattes efter reglerne i selskabets hjemland. På den måde vil kapitalejeren ikke blive beskattet i Danmark, hvilket umiddelbart er i strid med Ligningslovens § 16 E, idet der her er anført, at beskatning skal ske som løn eller udbytte, uanset at indkomsten er modtaget fra et selskab

---

¹ Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. udgave 1. oplag, side 106-107.

² Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. udgave 1. oplag, side 107.

³ Statsskatteloven § 4.

⁴ Skatteretten 3, Thomson Reuters, 5. udgave 1. oplag, side 229.

i udlandet. Der kunne derfor tyde på at være et hul, hvor der åbnes op for skattefrihed, såfremt kildelandet ikke anser et kapitalejerlån som udbytte.

Revisionsmæssige overvejelser i forbindelse med ulovlige kapitalejerlån

Hvis man skal antage en revisionsmæssig tilgang til de nye regler, er der umiddelbart ingen ændringer i forhold til, hvilket arbejde og hvilken påtegning revisor skal lave og afgive, når der udføres revision af et regnskab. I henhold til Selskabsloven, er der fortsat tale om ulovlige kapitalejerlån, hvilket beskatning jævnfør Ligningsloven ikke ændrer. Der vil derfor være tale om, at revisor skal afgive en supplerende oplysning i påtegning af regnskabet, lige som krav om tilbagebetaling samt forrentning fortsat er gældende i lighed med tidligere. Dog vil det formentlig være god skik, at revisor undersøger, hvorvidt lånet er blevet indberettet til skattemyndighederne, og A-skatten er betalt. Såfremt dette ikke er tilfældet, bør dette også oplyses i en supplerende oplysning.

Med indførelsen af de nye regler for kapitalejerlån i Ligningsloven er der som sagt ikke umiddelbart de store ændringer til revisors arbejde, men der skabes trods det en lille usikkerhed om, hvad de nye regler betyder for det arbejde, revisor skal udføre, og hvilke forventninger der er til den påtegning, som revisor afgiver, når et regnskab har gennemgået revision, review, udvidet gennemgang eller assistance med opstilling af årsregnskabet. Dette vil søges klarlagt nedenfor.

Krav til revisor ved revision af kapitalejerlån, når disse skal beskattes

Når der foretages revision af et regnskab, er det revisors opgave at revidere regnskabet med det formål at kunne afgive en erklæring med høj grad af sikkerhed for, at regnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat for regnskabsåret, idet det netop er dette, som ledelsen bekræfter ved underskrivelse af regnskabet jævnfør Årsregnskabsloven § 9 stk. 2.

Dette betyder, at revisor har pligt til via sin påtegning at skrive, hvis der er noget i regnskabet, der indeholder væsentlige fejl eller mangler, hvilket gøres via et forbehold¹. En manglende oplysning af et kapitalejerlån, vil være et brud på Årsregnskabslovens notekrav, jævnfør Årsregnskabsloven § 73, og vil i henhold til Erklæringsbekendtgørelsen § 6, stk. 1, nr. 1 skulle medføre et forbehold fra revisor. Et kapitalejerlån vil som udgangspunkt altid være væsentligt, idet det øger risikoen for tab af selskabskapitalen,

---

¹ Erklæringsbekendtgørelsen § 6, stk. 1, nr. 1.

hvorfor der som hovedregel altid skal tages forbehold for forholdet, såfremt det ikke er oplyst i regnskabet.

Ud over revisors mulighed eller rettere pligt til at tage forbehold, har revisor også mulighed for at afgive en supplerende oplysning. En supplerende oplysninger har ingen betydning for konklusionen på regnskabet, og afkræfter derved ikke, at regnskabet i al væsentlighed giver et retvisende billede. En supplerende oplysning er, som ordet siger, en supplerende oplysning til regnskabslæseren. Der kan være tale om forhold i regnskabet, som regnskabslæser bør være opmærksom på, eller andre forhold, som regnskabslæser bør vide.

I forbindelse med revisionen skal revisor være opmærksom på eventuel overtrædelse af lovgivning af relevans for selskabet i henhold til vejledningen til Erklæringsbekendtgørelsen¹. Det vil sige, at revisor i forbindelse med revision bør tilrettelægge sin revision herefter, sådan at han sikrer, at der ikke er sket væsentlige lovbrud, som kan få konsekvens for selskabet. Et væsentligt lovbrud kunne være et kapitalejerlån, da dette vil øge risikoen for tab af selskabskapital, men det kunne også være manglende indberetning og afregning af løn eller udbytte. Jævnfør Erklæringsbekendtgørelsens skal revisor afgive en supplerende oplysning, såfremt han bliver bekendt med, at ledelsen kan risikere et erstatnings – eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der vedrører virksomheden². Yderligere er i punkt 1 præciseret, at der altid skal ske oplysning omkring overtrædelse af skattelovgivningen, hvorunder indberetning af løn og udbytte må falde. Det er derfor min vurdering, at revisor for fremtiden skal sikre, at kapitalejerlån, der er opstået efter 14. august 2012, er blevet korrekt indberettet til skattemyndighederne, lige som indeholdelse af skat er sket. Såfremt revisor bliver bekendt med kapitalejerlån i forbindelse med revisionen af årsregnskabet, bør påtegningen indeholde en supplerende oplysninger vedrørende andre forhold i henhold til Erklæringsbekendtgørelsen § 7 stk. 4.

Krav til revisor ved review af kapitalejerlån

Det er ikke alle regnskaber, der skal revideres³, hvorfor der findes regnskaber, hvor revisor ikke afgiver en erklæring med høj grad af sikkerhed for, at regnskabet ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler. Både ved review og udvidet gennemgang afgiver revisor en erklæring, hvor der er nogen grad af sikkerhed, hvilket har betydning for de

---

¹ Vejledning om bekendtgørelsen om godkendte revisorers erklæringer, Version 1.0, 24. marts 2009, Afsnit 5.6.2.

² Erklæringsbekendtgørelsen § 7, stk. 2

³ Se eventuelt afsnittet ”Regnskabsmæssig behandling”, hvor betingelserne for fravalg af revision er gennemgået.

oplysninger, som revisor har pligt til at afgive i sin påtegning af regnskabet. Review af et regnskab udføres med en begrænset grad af sikkerhed i henhold til ISRE 2400 DK. Ved gennemgang af ISRE 2400 DK ses det, at der skal afgives supplerende oplysning efter Erklæringsbekendtgørelsen § 11¹. Dette er en ikke særlig detaljeret bestemmelse, og vil sige, at revisor skal afgive supplerende oplysning, såfremt der er forhold, som revisor vil påpege uden at tage forbehold. I vejledningen til erklæringsbekendtgørelsen er det nærmere defineret, hvornår der skal afgives supplerende oplysninger. I vejledningen står blandt andet, at der udelukkende skal afgives supplerende oplysninger omkring forhold i regnskabet. Af denne årsag skal revisor ikke afgive en supplerende oplysning, såfremt kapitalejerlån fremgår af regnskabet, men af vejledningen fremgår dog, at revisor kan gøre det, såfremt han vurderer, at det bør gøres. Vejledningen henviser dog til, at der ved afgivelse af supplerende oplysninger vedrørende andre forhold bør vurderes, hvorvidt oplysningen vil være i strid med Revisorloven om tavshedspligt².

Kravene til forbehold er derimod uændrede, idet revisor fortsat skal tage forbehold for regnskabet, hvis et kapitalejerlån ikke er oplyst i regnskabet³. Bliver revisor bekendt med, at et kapitalejerlån ikke er oplyst i regnskabet, som er underlagt review, har han derfor pligt til at tage forbehold for dette, men skal ikke afgive supplerende oplysning om forholdet eller tage stilling til, hvorvidt det er indberettet til skattemyndighederne.

Krav til revisor, når der foretages udvidet gennemgang

I lighed med de to tidligere situationer skal der tages forbehold, såfremt revisor bliver bekendt med, at et kapitalejerlån ikke er medtaget i regnskabet⁴, men i modsætning til review⁵ skal der også tages supplerende oplysning, når revisor identificerer et kapitalejerlån. Udvidet gennemgang er et relativt nyt begreb, hvorfor Erhvervsstyrelsen endnu ikke er udkommet med en erklæringsstandard herom⁵.

---

¹ ISRE 2400 DK, Review af regnskaber og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, punkt 27 A.

² Vejledning om bekendtgørelsen om godkendte revisorerers erklæringer, Version 1.0, 24. marts 2009, Afsnit 6.7.

³ Vejledning om bekendtgørelsen om godkendte revisorerers erklæringer, Version 1.0, 24. marts 2009, Afsnit 6.5.

⁴ Jesper Seehausen, Kapitalejerlån – selskabsretligt samt regnskabs- og revisionsmæssigt, Signatur marts 2013 nr. 1, side 31.

⁵ Jesper Seehausen, Kapitalejerlån – selskabsretligt samt regnskabs- og revisionsmæssigt, Signatur marts 2013 nr. 1, side 31.

Når revisor assisterer med opstilling af et regnskab, afgiver han en erklæring uden sikkerhed. Idet der ingen sikkerhed er, er der heller ikke krav til forbehold eller supplerende oplysninger, såfremt revisor bliver bekendt med ulovligt kapitalejrlån. Der ligger derimod i erklæringen uden sikkerhed, at revisor, såfremt han bliver bekendt med forhold, som burde rettes for at give et retvisende billede, bør trække sig fra opgaven, hvis han ikke i samråd med ledelsen kan nå til enighed om at rette forholdet i regnskabet. Dette betyder, at revisor bør trække sig fra opgaven, hvis han bliver bekendt med, at der er ulovligt kapitalejrlån, som ikke er medtaget i regnskabet¹.

Der er derved forskellige krav til revisor og revisionen alt efter hvilken type erklæring, der bliver afgivet. En erklæring med høj grad af sikkerhed stiller de største krav, hvorimod erklæring om assistance med opstilling af regnskabet stiller de færreste krav, idet der hverken skal afgives forbehold eller supplerende oplysning grundet den manglende sikkerhed for regnskabet.

---

¹ Jesper Seehausen, Kapitalejerlån – selskabsretligt samt regnskabs- og revisionsmæssigt, Signatur marts 2013 nr. 1, side 31.

Ser man på de ulovlige kapitalejerlån fra andre synsvinkler, er det interessant, at man i Danmark har en relativ streng holdning til kapitalejerlån. Mange steder i Europa, i de lande vi sammenligner os med, er holdningen mere løs og lovgivningen ikke nær så streng. Mange lande tillader lånene, såfremt der er frie reserver i selskabet. Der er ikke samme fokus på, at der er tale om i teorien skattefrie penge, som kapitalejeren kan anvende til privatforbrug. Hvorvidt problemet omkring lånene også er stigende i de øvrige lande er uvist, men det er interessant, at Danmark har en noget strengere lovgivning og netop har indført en skærpelse af reglerne med kravet om beskatning. Da man moderniserede selskabslovgivningen i 2008/2009 var emnet oppe at vende, og et flertal talte for en mere lempelig lovgivning på området¹. Man endte med nogle regler, som stort set var uændrede i forhold til de gamle regler og har nu indført reglerne om beskatning, som må kunne betragtes som en skærpelse. Nogle vil nok blot kalde det at udtrykke retspraksis ved lov og dermed lette sagsbehandlingen for skattemyndighederne. Det bliver spændende at se, om beskatningsreglerne medfører et fald i mængden af nye lån, men det bliver også spændende at se, hvordan de øvrige lande i Europa reagerer, når konsekvensen af reglerne begynder at træde rigtigt frem i Danmark. Det kunne jo tænkes, at andre lande indfører samme regler, såfremt det modvirker de ulovlige lån og forhindrer, at kapitalejere foretager privatforbrug for ikke-beskattede midler.

Idet der ikke er sket ændringer til Årsregnskabsloven og ændring af kravene til revisor på området i forbindelse med lovens tilblivelse, er der umiddelbart ingen ændring i revisors håndtering af kapitalejerens mellemregning med selskabet eller andre poster, der kunne relatere sig til kapitalejerlån, hvilket også er gennemgået i afsnittet, ”*Revisionsmæssige overvejelser i forbindelse med kapitalejerlån*”. FSR har nedsat en arbejdsgruppe, med henblik på at finde ud af, om der til trods er nogle regnskabs- og revisionsmæssige konsekvenser af de nye regler. Det første notat er blevet udarbejdet og sendt ud til medlemmerne, men en mere dybdegående fortolkning afventer fortsat og vil formentlig påvirke, hvordan revisorerne fremadrettet vil behandle kapitalejerlån og samtidig klarlægge, hvor meget revisor skal gøre for at sikre, at reglerne er blevet overholdt, samt hvordan kapitalejerlånene skal rapporteres til offentligheden (herunder SKAT og Erhvervsstyrelsen). Dog er det min forventning, at rapporteringsformen ikke ændres, idet revisionspåtegningen i årsrapporten er revisors middel til at kommunikere til omverden, og dette har man ikke villet ændre på ved andre diskussioner.

Ud over de mange problemstillinger omkring indførelsen af Ligningsloven § 16 E, som er belyst i denne afhandling, blev der i forbindelse med høringen for lovforslaget også fremhævet, at det kunne være krænkende for retssikkerheden, at man indførte nogle regler, hvor kapitalejeren bliver straffet for en forseelse, uden at det er foregået via det

---

¹ Modernisering af selskabsretten, Betænkning 1498, Afsnit 14.1.4.1

strafferetlige system, idet udbetaling af et kapitalejerslån ud over kravet om forrentning og tilbagebetaling i henhold til Selskabsloven bliver pålagt beskatning, som i sidste ende, hvis alle regler overholdes, skal beskattes igen, før pengene reelt er kapitalejerens. Denne dobbeltbeskatning blev fundet problematisk i forhold til borgernes eller rettere kapitalejernes retssikkerhed. Skatteministerens svar hertil var i lighed med mange andre svar, at kapitalejeren blot kunne undlade at overtræde reglerne om kapitalejerslån, da retssikkerheden dermed ikke ville blive et problem. Dette kan ministeren selvfølgelig have ret i. Hvis man ikke overtræder lovgivningen, kan man heller ikke straffes, men det er nok også lidt tyndt at sige, idet det ikke altid er med forsæt, at kapitalejerslåene opstår. Problemstillingen er ikke nærmere analyseret i afhandlingen, da den ikke er fundet relevant i forhold til en selskabs- og skatteretlig analyse af ulovlige kapitalejerslån, men det er en interessant betragtning, som sikkert kan skabe god debat mellem fagkyndige.

Konklusion

Der er ingen tvivl om, at man med indførelsen af Ligningslovens § 16 E har skabt nogle udfordringer og uregelmæssigheder på området for ulovlige kapitalejerlån. Selskabsloven har i mange år haft et forbud mod kapitalejerlån for at sikre kreditorerne og selskabskapitalen. Sekundært har forbuddet også tjent som sikkerhed for, at kapitalejere ikke hævede penge til privatforbrug uden at svare skat af pengene. Selskabsloven kræver forrentning af lånene ud fra faste retningslinjer, og kræver kapitalejerlånene tilbagebetalt. Yderligere har der været en relativt fast praksis, hvor kapitalejere tildeles bøder, såfremt det bliver Erhvervsstyrelsen bekendt, at der foreligger et kapitalejerlån. Alt efter om lånet er tilbagebetalt inden for en given frist fastsættes bøderne typisk i størrelsesordenen op til 10 % af lånet.

Kapitalejerlån opstår på flere måder, idet der både er tale om reelle hævnings af penge fra selskabets bankkonto samt tilfælde, hvor der sker en handel mellem selskabet og kapitalejeren, hvor skattemyndighederne efterfølgende vurderer, at handelen ikke er foregået på almindelige markedsvilkår. Endelig er der situationer, hvor der sker besluttede fejl enten ved overførsel mellem selskabets bankkonti, hvor der sker overførsel til kapitalejeren i stedet, eller hvor kapitalejeren ikke får ført opsyn med den løbende mellemregning til selskabet.

Retspraksis inden for kapitalejerlån viser en tendens til, at kapitalejerne bliver skattepligtige af lånene, hvis de ikke på udbetalingstidspunktet formodes at være i stand til (og havde til hensigt) at tilbagebetale pengene. Ligeledes lægges der vægt på, at lånene har karakter af lån, sådan at der foreligger en låneaftale, hvor vilkårene for lånet er klart defineret, der sker tilskrivning af renter, der afbetales i henhold til låneaftalen og foreligger tilfredsstillende sikkerhedsstillelse for lånet.

Erhvervsstyrelsen har haft vanskeligt ved at udføre den nødvendige kontrol med kapitalejerlånene, og der er sket en stor stigning i forekomsten over de seneste år. Det er blandt andet på denne baggrund, at man har følt sig nødsaget til at skærpe reglerne med et krav om beskatning. Der er dog i mellemtiden blevet indført digital indberetning af årsrapporter, hvilket gør det muligt at udtage årsrapporter til kontrol på baggrund af indholdet. Dette gør det muligt at søge specifikt blandt årsrapporter, hvor revisoren har afgivet supplerende oplysning i påtegningen vedrørende kapitalejerlån, hvilket gør en øget indsats mod kapitalejerlånene mere effektiv.

Med indførelsen af Ligningsloven § 16 E har man indført en lov, hvor hovedkapitalejere (kapitalejere med bestemmende indflydelse enten alene eller tilsammen med nærtstående) skal beskattes af kapitalejerlån som løn eller udbytte. Beskatningen sker uden hensyn til, at der i selskabsloven er krav om tilbagebetaling, hvilket medfører, at kapitalejeren bliver beskattet af midler, der reelt ikke er hans, men selskabets. Dette har konse-

kvens for regnskabet, da der hermed opstår en forskel i, hvordan transaktionen skal behandles selskabsretligt og skatteretligt. I regnskabet skal lånet fortsat præsenteres som et tilgodehavende, mens der skatteretligt skal ske behandling af lånet som traditionel løn eller udbytte med indeholdelse af A-skat og indberetning til skattemyndighederne.

Beskatningen af lånet skaber yderligere et element af dobbeltbeskatning, hvis eller når kapitalejeren i sidste ende skal have pengene ud af selskabet på ordinær måde. Til denne problemstilling har kapitalejeren flere muligheder. Han kan søge om omgørelse, hvilket vurderes som yderst vanskeligt at opnå i forhold til Skatteforvaltningsloven § 29, 1. betingelse. Derimod virker det muligt, at kapitalejeren kan tage et skatteforbehold i forbindelse med handel mellem selskabet og ham selv. Betingelserne relateret til skatteforbehold efter Skatteforvaltningsloven § 28 er alle nogle, som burde kunne opfyldes. Derudover er der kapitalejerens mulighed for at påtage sig en betalingsforpligtelse, når handel sker mellem afhængige parter, og handelen vurderes foretaget på ikke markedsmæssige vilkår.

Der eksisterer i tillæg til dobbeltbeskatningen en risiko for, at nogle beskattes i henhold til reglerne (dobbeltbeskattes), men andre undlader at tilbagebetale lånet til selskabet og dermed kun beskattes af lånet og ikke for en efterfølgende korrekt udbetaling. FSR mener, at man inden for samme regnskabsår har mulighed for at omklassificere en hævning til løn og på den måde forhindre dobbeltbeskatningen. Det er dog usikkert, om skattemyndighederne er enige i deres betragtning.

Når et selskab stiftes, er der mulighed for ikke at indbetale hele selskabskapitalen. Dette skal ikke betragtes som et kapitalejerlån og skal derfor ikke beskattes. Hvis kapitalejeren undlader at indbetale den resterende selskabskapital på anfordring, vil mellemværendet derimod blive betragtet som et lån, som skal beskattes.

De skatteretlige regler gælder ikke lån optaget før 14. august 2012. Disse lån skal derfor ikke beskattes. Det er dog meget sandsynligt, at en ændring af lånevilkårene, af skattemyndighederne, vil blive betragtet som et nyt lån, som vil medføre beskatning.

I forbindelse med ændringen til Ligningsloven ændrede man også Kursgevinstloven, sådan at et tidligere ”dobbeltfradrag” blev fjernet. Det er således ikke længere muligt for en kapitalejer at undlade at medtage en kursgevinst i forbindelse med gældsafgivelse i den skattepligtige indkomst, når kapitalejeren er insolvent og har et lån til et konkursramt selskab, når lånet vel at mærke ikke er beskattet ved udbetalingstidspunktet.

Med indførelsen af kravet om beskatning er der inddraget endnu en myndighed, som skal udføre kontrol af kapitalejerlånene. Erhvervsstyrelsen har ansvaret for kontrollen af årsrapporterne, men skattemyndigheder fører kontrollen med korrekt indberetning af selvangivelsen. Dette medfører højst sandsynligt øget ressourceforbrug til kontrol, og

skal reglerne have den rette virkning er kontrol også nødvendig. For løn og udbytte er der indberetningspligt, og såfremt denne ikke overholdes kan kapitalejeren/den øverste ledelse idømmes bøde og fængsel, såfremt det vurderes, at der er handlet groft uagtsomt. Der er tale om store bøder, hvilket øger incitamentet for at overholde indberetningspligten.

Når kapitalejerlånene opstår mellem landene, er det ikke kun dansk ret, der gælder, og der kan også her opstå dobbeltbeskatning. Mange lande har dobbeltbeskatningsoverenskomst, som sikrer kapitalejeren mod dobbeltbeskatning. Ligningsloven gør det klart, at beskatning også gælder lån fra et udenlandsk selskab., så hvis der ikke foreligger en dobbeltbeskatningsaftale, skal lånet beskattes i Danmark. Det samme gør sig gældende for et lån udbetalt fra Danmark til en udenlandsk kapitalejer, grundet Kildeskattelovens § 2, stk. 1, nr. 6. Foreligger der en dobbeltbeskatningsoverenskomst, kan dobbeltbeskatningen søges forhindret enten ved brug af exemptionsmetoden, hvor kun det ene land opkræver skatten eller via kreditmetoden, hvor den indeholdte kildeskat, afregnet i kildelandet, modregnes i beskatningen i domicillandet.

Revisionsmæssigt vurderes der ikke at være de store forskelle i forhold til før indførelsen af Ligningslovens § 16 E. Revisor skal afgive en påtegning med forbehold, hvis et kapitalejerlån er udeladt af regnskabet, når der er sket revision, review eller udvidet gennemgang. Derudover skal revisor afgive en supplerende oplysning, hvis der har været kapitalejerlån i året, når der er sket revision eller udvidet gennemgang, ikke ved review. Ved assistance med opstilling af regnskab afgives der hverken forbehold eller supplerende oplysning, men revisor bør trække sig fra opgaven, hvis han bliver bekendt med kapitalejerlån og ledelsen ikke vil rette det i regnskabet.

På baggrund af alle problemstillingerne kunne indførelsen af reglerne om beskatning af kapitalejerlån virke en smule forhastede og den manglende sammenhæng til de selskabsretlige regler, som medfører en lang række af problemstillinger og usikkerheder, kunne være undgået. Det er muligt, at øget kontrol af de selskabsretlige regler ikke ville være tilstrækkelig til at minimere omfanget af kapitalejerlån i tilfredsstillende grad, men havde man haft eller taget sig bedre tid, sådan at beskatningsreglerne i højere grad kom til at gælde i samspil med de selskabsretlige regler, kunne man nok have undgået nogle af problemstillingerne.

Kildefortegnelse

- Jens Valdemar Krenchel og Søren Friis Hansen, Dansk Selskabsret 2 – Kapitalselskaber (3. udgave 2011).
- Henrik Gam, Jens Holger Hansen & Knud Erik Kriegbaum, International beskatning – en introduktion (2. udgave, 1. oplag 2007)
- Christina D. Tvarnø & Ruth Nielsen, Retskilder og Retsteorier (2. udgave 2008)
- Inge Langhave Jeppesen, Jakob Bundgaard, Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Malene Kerzel, Niels Winther-Sørensen & Susanne Pedersen, Skatteretten 1 (5. udgave, 1. oplag 2009)
- Inge Langhave Jeppesen, Jakob Bundgaard, Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Malene Kerzel, Niels Winther-Sørensen & Susanne Pedersen, Skatteretten 2 (5. udgave, 1. oplag 2009)
- Inge Langhave Jeppesen, Jakob Bundgaard, Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Malene Kerzel, Niels Winther-Sørensen & Susanne Pedersen, Skatteretten 3 (5. udgave, 1. oplag 2009)
- Inge Langhave Jeppesen, Jakob Bundgaard, Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Malene Kerzel, Niels Winther-Sørensen & Susanne Pedersen, Skatteretten 4 (5. udgave, 2. oplag 2011)

Hjemmesider/online vidensbaser:

- Karnov online
- Revisorbiblioteket
- www.danskebank.dk
- www.erhvervsstyrelsen.dk
- www.folketingstidende.dk
- www.fsr.dk
- www.nationalbanken.dk
- www.nordea.dk
- www.retsinformation.dk

Love og bekendtgørelser mv.:

- Aktieavancebeskatningsloven
- Betænkning 1498, Modernisering af selskabsretten
- Boafgiftsloven
- Den juridiske vejledning 2012-2
- Den juridiske vejledning 2013-1
- Erklæringsbekendtgørelsen
- ISA240, Revisors ansvar vedrørende besvigelser ved revision af regnskabet
- ISRE 2400 DK, Review af regnskaber og yderligere krav ifølge danske revisor-lovgivning
- Kursgevinstloven
- Ligningsloven
- OECD's modeloverenskomst af 1992 til undgåelse af dobbeltbeskatning for så vidt angår indkomst- og formueskatter som senest revideret i 2005.
- Personskatteloven
- Renteloven
- Selskabsloven
- Selskabsskatteloven
- Skatteforvaltningsloven
- Skattestyrelsesloven
- Statsskatteloven
- Vejledning om bekendtgørelsen om godkendte revisorerers erklæringer, Version 1.0, 24. marts 2009
- Årsregnskabsloven

Artikler:

- Jesper Seehausen, Signatur, marts 2013, nummer 1, 'Kapitalejerlån' – selskabsret samt regnskabs- og revisionsmæssigt
  - John Bygholm & Mette Bøgh Larsen, SR.2012.0328, Aktionærlån beskattes som løn eller udbytte.
  - Kristian Røed, Signatur, marts 2013, nummer 1, Mindre holdingselskabers mulighed for at fravælge revisionen.
-

Domme:

- SKM2002.403.LR
- SKM2008.14.ØLR
- SKM2008.412.LSR
- SKM2008.840.BR
- SKM2008.913.BR
- SKM2009.523.BR
- SKM2009.621.VLR
- SKM2011.524.ØLR
- SKM2011.803.VLR
- SKM2012.661.VLR
- SKM2012.69.VLR
- SKM2012.8.VLR
- SKM2013.12.ØLR
- SKM2013.66.ØLR
- Tfs 1990, 276 LSR
- Tfs 1991,288 OE
- Tfs 1997, 641 LSR
- Tfs 1997, 866 SKATLR
- U1995.550/1Ø
- U1996.366
- U1997.256H
- U1999.1140Ø